Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№№ 246—247 (1496—1497) ♦ Четвер, 26 грудня 1996 року ♦ Ціна договірна

Земля вимагає продуманої економічної політики держави

Зустріч Голови Верховної Ради з представниками Асоціації фермерів України

— Те, що нині діється в Україні з фермерством, —ознака загальної економічної кризи в державі і, насамперед, відсутність власної економічної політики, — сказав Голова Верховної Ради України Олександр Мороз під час зустрічі з представниками Асоціації фермерів України.

Другою причиною такого невтішного стану фермерської справи, як і загальної ситуації в сільському господарстві, О. Мороз назвав розвал товарно-грошових відносин в Україні, підміну їх бартеризацією. «Треба робити поступові, але швидкі кроки по різкому скороченню бартерного обміну, повертаючись до нормальних фінансових відносин у суспільстві», —сказав він.

Торкаючись законодавчого забезпечення нормального функціонування фермерських господарств, Олександр Мороз погодився з думкою гостей, що воно потребує вдосконалення. Насамперед необхідно через відповідні документи «розвести державну, змішану й приватну власність на землю».

(Закінчення на 2-й стор.).

Парламентська хроніка

Каждому городу нрав і права

Ранкове і денне засідання 25 грудня

Верховна Рада розглянула проект закону України «Про місцеве самоврядування».

Ідеологія поданого на розгляд парламенту законопроекту, доопрацьованого тимчасовою спеціальною комісією, саме в тому і полягає, щоб на кожному з рівнів місцевого самоврядування встановити чіткі права, обов'язки й повноваження. Доповідаючи законопроект, заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка, який очолював і спеціальну комісію, зауважив, що в законопроекті не йдеться про так звану «матрьошку», котрої побоюються прихильники Європейської хартії про місцеве самоврядування. Адже сама Конституція не дає жодних підстав формувати місцеву владу у вигляді «матрьошки». Кожен рівень місцевого самоврядування має свої права. Віктор Мусіяка підкреслив, що законопроект здобув високу оцінку експертів, глав державних адміністрацій, з якими він мав зустріч у Президента.

(Закінчення на 2-й стор.).

Проблеми за водою не спливуть.
І під льодом їх не сховаєш

У діалозі оглядача «ГУ» з директором Українського науково-дослідного інституту водогосподарсько-екологічних проблем, професором Анатолієм Яциком («Тече річка невеличка» («ГУ» від 23 листопада 1996 р.) газета торкнулася такої болючої теми, як екологічний стан наших малих річок.

Статтю народного депутата України Анатолія Писаренка «Малі річки — великі проблеми» читайте на 7-й стор.

Все вище і вище авторитет...

25 грудня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з групою альпіністів — учасників та організаторів української Гімалайської експедиції на восьмитисячник Аннапурна. Йшлося не лише про подробиці цього складного сходження, а й насамперед про сучасний стан та перспективи українського альпінізму, його місце серед інших видів спорту, роль як прикладу у вихованні мужності і патріотизму.

Голова Верховної Ради щиро подякував учасникам експедиції, а в їх особі — всім альпіністам України за те, що вони роблять для піднесення спортивного авторитету та іміджу нашої держави.

Прес-служба Верховної Ради України.

Що мали розв'язати депутати?

Учора в Москві закінчилися консультації між українськими і російськими парламентаріями. Як ми вже повідомляли, нинішні відвідини Державної Думи Росії є продовженням діалогу між депутатами обох країн, започаткованого тиждень тому.

(Закінчення на 4-й стор.).

ТЕПЕР ТРЕБА НАВЧИТИ ЙОГО ЛІТАТИ

Створення нового транспортного літака «АН-70», який увібрав у себе найсучасніші досягнення вітчизняного літакобудування, свідчить про те, що Україна знаходиться на передових технічних і наукових позиціях. Про це заявив на мітингу з нагоди закінчення складання другого екземпляра цього літака в АНТК імені Антонова Президент України Леонід Кучма.

Як зазначають фахівці, «АН-70» не має аналогів і конкурентів на найближче десятиріччя ні в близькому, ні в далекому зарубіжжі. Його створено для перевезення вантажів і техніки в цивільній авіації і у військово-повітряних силах. Він необхідний для заміни літаків «АН-12», які закінчують свій життєвий цикл. Новий «АН» забезпечує доставку практично всієї номенклатури армійського озброєння і військової техніки загальною масою 35—47 тонн на відстань 1350—3800 км з крейсерською швидкістю 750 км/год, виконує повітряне десантування техніки і людей. Вперше у світі цей лайнер оснащено гвинтовентиляторною силовою установкою, яка забезпечує 20—30 відсотків економії палива.

Генеральний конструктор АНТК Петро Балабуєв заявив про те, що після проходження льотних випробувань у березні—квітні наступного року, спільний українсько-російський екіпаж здійснить перший політ, повідомляє Укрінформ.

ЯК ПРАЦЮВАТИМЕМО У СІЧНІ

З метою створення сприятливих умов для святкування 1 січня —Нового року та 7 січня — Різдва Христового, раціонального використання робочого часу, Кабінет Міністрів прийняв постанову про перенесення робочих днів у січні 1997 року.

Для працівників, які працюють за п'ятиденним робочим тижнем з двома вихідними днями, перенесено робочі дні з четверга 2 січня 1997 року на суботу 28 грудня 1996 року та з понеділка 6 січня на суботу 4 січня 1997 року.

Прес-служба Кабінету Міністрів України.

ВИЗНАЧИМОСЯ З КОРДОНАМИ

Учора в Кишиневі почалося засідання україно-молдавської комісії із делімітації кордону між двома країнами.

Під час переговорів планово узгодити лінії державного кордону і підписати відповідні картографічні матеріали. Сторони також обговорять питання підготовки договору між Україною та Молдовою про державний кордон.

У номер

Земля вимагає продуманої економічної політики держави

(Початок на 1-й стор.).

Підтримуючи думки, висловлені фермерами —представниками усіх регіонів України, Голова Верховної Ради чимало уваги у своїй бесіді приділив захисту земельних багатств України, ефективного їх використання. «Я підтримував і підтримую, —зауважив він, — усі форми господарювання на землі. Зрештою, суть не в цьому. Суть у тому, щоб вона не розтягувалася по дрібненьких шматочках, була придатною для використання під інтенсивні технології».

Ще раз повертаючись до теми вдосконалення законодавства у земельній царині, Олександр Олександрович запросив представників Асоціації до тіснішої співпраці з комісіями Верховної Ради і, передусім, профільною — з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села.

Фермери висловили задоволення зустріччю, окреслили конкретні питання, які, на їхню думку, необхідно розв'язати, щоб цей сектор економіки запрацював ефективніше, приніс якнайскорішу віддачу.

На запитання фермерів відповів також голова Державної податкової адміністрації України Микола Азаров.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Державний прапор України на Гімалаях

Президент України Леонід Кучма назвав «спортивним подвигом» підкорення групою українських альпіністів однієї з найвищих вершин світу — гімалайської Аннапурни (8091 м).

Сергій Бершов та Ігор Свергун з Харкова, Мстислав Горбенко з Одеси і Сергій Ковальов з Донецька успішно завершили найскладнішу експедицію і встановили на Аннапурні державний прапор України. За це досягнення їх, а також голову оргкомітету гімалайської експедиції Валентина Симоненка було нагороджено орденом «За заслуги». «Ви здійснили сходження не тільки на восьмитисячник, а й на найвищу вершину спортивної слави», сказав сьогодні, вручаючи альпіністам нагороди, Леонід Кучма. Президент України зазначив також, що він «зайвий раз переконався в тому, що коли об'єднати зусилля, то можна подолати найбільші перешкоди».

Учасники експедиції подякували главі держави за високу оцінку їх патріотичної акції, а Валентин Симоненко побажав Президентові, щоб його частіше обминали лавини...

Зняти зайві політичні нашарування

Президент України Леонід Кучма 24 грудня мав телефонну розмову з Президентом Російської Федерації Борисом Єльциним, який після одужання приступив до роботи у Кремлі.

Леонід Кучма поздоровив Бориса Єльцина з одужанням та з початком діяльності його у повному обсязі на посту Президента Російської Федерації.

Глави держав заторкнули деякі питання двосторонніх відносин між нашими країнами. Зокрема, йшлося про необхідність поновлення нормальної взаємодії на міждержавному рівні. При цьому Леонід Кучма і Борис Єльцин висловили спільну думку щодо важливості зняття тих зайвих політичних нашарувань, які останнім часом з'явилися в українсько-російських відносинах.

Парламентська хроніка

Депутати і спецслужби єдині. У прагненні зміцнити національну безпеку

Вечірнє засідання 24 грудня

Перед обідньою перервою заступник голови Комісії з питань оборони і державної безпеки Олег Чорноусенко представив проект закону про внесення змін і доповнень до закону «Про Службу безпеки України» у зв'язку з зауваженнями і пропозиціями Президента. Суть президентських «правок» зводиться до порядку призначення і звільнення керівництва служби та її регіональних органів — на думку глави держави, парламент не повинен мати відношення до цих питань: контроль за спецслужбами здійснює лише Президент.

Згідно з його указом Службу безпеки взагалі не віднесено до структури Кабінету міністрів, між тим як у прийнятому раніше законі підкреслюється: Служба безпеки підпорядковується Президентові України і підзвітна Верховній Раді. Чинність цієї підзвітності і потрібно було підтримати двома третинами голосів (301 голос). Інакше, заявляла частина промовців, наша держава буде єдиною країною у світі, де спецслужби не підконтрольні парламенту і громадськості.

Однак не всі депутати згодні з парламентською опікою над спецслужбами. Член «Конституційного центру» Тарас Процев'ят, наприклад, висловив побоювання, що в такому разі «Служба безпеки може стати своєрідним інструментом для маніпуляції різних політичних сил, які є у Верховній Раді. Ніякої національної безпеки не буде гарантовано. За неї повинна нести відповідальність конкретна особа, а саме Президент».

У результаті тривалого обговорення і великих суперечок депутати знайшли соломонове рішення: оскільки Президент висловлював зауваження до прийняття Конституції, а з появою Основного Закону акценти змінилися, направити на Банкову законодавчий акт у старій редакції.

У зв'язку з прийняттям закону «Про загальний військовий обов'язок» парламентарії обговорили зміни і доповнення до Кодексу України «Про адміністративні правопорушення». Представлений першим заступником міністра оборони, начальником Генерального штабу Збройних сил Олексієм Затинайком законопроект передбачає значне посилення санкцій до порушників правил призову та тих, хто ухиляється від військової служби. Серед запропонованих жорстких заходів —збільшення штрафів.

На сьогоднішній день, зазначив доповідач, в Україні проходять військову службу лише 14 відсотків від загальної кількості військовозобов'язаних, які повинні «тягти армійську лямку». Навесні від «почесного юнацького обов'язку» ухилилося близько 16 тисяч призовників, на пункти збору з'явилося тільки 70 відсотків тих, хто одержав повістки.

На засіданні йшлося не лише про порушників-юнаків, а й про зрілих чоловіків — працівників військкоматів, не переобтяжених чесністю й непідкупністю: їхній ступінь відповідальності також необхідно вкласти в рамки «адміністративного правопорушення».

Обговорення законопроекту порушило багато гострих тем, які виходили за межі порядку денного. Тому, схваливши законопроект у першому читанні, депутати запропонували провести парламентські слухання з проблем української армії, яка, за словами голови Комісії з питань оборони і національної безпеки В. Мухіна, покликана «захищати наш народ від зовнішнього і тільки від зовнішнього ворога». Інакше — може настати час, коли «нас не питатимуть, до якої армії будуть іти українські юнаки, де і чиї інтереси вони мають захищати».

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Каждому городу нрав і права

(Початок на 1-й стор.).

Однак, як сказав Віктор Лаврентійович, якщо людина «ввійшла у матеріал», то її не залишають сумніви. Так само він не схильний піддавати сумніву законопроект. Однак це документ, з яким, за словами Президента, «не соромно виходити на люди», хоча він, зрозуміло, ще потребує ретельного доопрацювання. Скажімо, не зовсім чітко визначено питання про утворення районної в місті ради, функції сільського, селищного, міського голів, фінансового забезпечення для того, щоб орган місцевого самоврядування мав змогу виконувати свої повноваження.

На розвиток цього закону, якщо його буде ухвалено, необхідно буде прийняти ще 15 законів. У пакеті має розглядатися і законопроект про місцеву державну адміністрацію.

Для обговорення законопроекту парламентарії 205 голосами надали слово главі адміністрації Президента України Євгену Кушнарьову. Він відзначив, що комісія врахувала багато з того, що він пропонував у альтернативному законопроекті про місцеве самоврядування. Завдяки ретельній праці над документами знято ряд спірних питань. Однак, на думку Євгена Кушнарьова і депутатів, котрі виступили потім, — залишається невизначеним механізм обрання голів районних і обласних рад, делегування повноважень рад органам державної виконавчої влади тощо.

Депутати, котрі ставили запитання доповідачеві, виступали в обговоренні, внесли ряд слушних пропозицій і зауважень до законопроекту.

На відміну від деяких інших законодавчих актів, розгляд яких перетворювався на політичні дискусії, наголос промовців цього разу змістився дещо в інший бік — забагато чи замало буде надано повноважень і влади органам місцевого самоврядування. Безперечно, прихильники міцної вертикалі виконавчої влади прагнули передусім більшої концентрації владних повноважень у руках представників держадміністрації. Але перемогла все-таки думка тих, хто за основу у прийнятті рішень взяв відповідні статті Конституції України та Європейську хартію про місцеве самоврядування.

Проект закону прийнято в першому читанні. Комісії, яка працювала над ним, дали доручення привести окремі положення у відповідність із статтями Основного Закону України. Всі пропозиції до проекту закону суб'єкти законодавчої ініціативи повинні надати комісії до 10 січня наступного року.

Далі парламентарії приступили до розгляду проекту постанови Верховної Ради України «Про організацію підготовки матеріалів щодо вирішення питання про дострокове припинення повноважень народних депутатів України» та проекту Закону України «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України».

Світлана ПИСАРЕНКО, Василь ТУГЛУК.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією заслухала Генерального прокурора України Г. Ворсінова щодо виконання законодавства по боротьбі з організованою злочинністю та корупцією. Він поінформував членів комісії про результати діяльності органів прокуратури у цій сфері, зокрема, стосовно посадових осіб, притягнутих до відповідальності за посадові злочини, порушення Закону «Про боротьбу з корупцією».

За даними Генеральної прокуратури за 8 місяців поточного року в Україні 193 депутати різних рівнів скоїли злочини, серед них — 68 тяжких. Місцеві ради не дали згоди на притягнення до кримінальної відповідальності 121 депутата, частина справ закрита на підставі надуманих і незаконних підстав. Тому, як зазначалось на засіданні, необхідно скасувати незаконні рішення про закриття таких справ, внести подання до рад вищого рівня, включаючи Верховну Раду України. Хоча радикальним рішенням все ж має бути прийняття Верховною Радою законопроектів про скасування депутатської недоторканності, які комісія запропонувала до розгляду парламентом понад два роки тому.

Особливу увагу депутати приділили фактам неналежного реагування з боку окремих прокурорів на порушення законності, у тому числі вчинення злочинів посадовими особами різних рівнів. Висловлювалися критичні зауваження щодо позиції прокуратури Запорізької області у розслідуванні справи по факту незаконних дій посадових осіб підприємства «Мотор Січ». Не завжди має місце належне реагування як з боку прокурорів областей, так і керівництва Генеральної прокуратури на порушення законів, службової етики працівниками прокуратури. Як приклад, наводились дії слідчого прокуратури Казанківського району Миколаївської області А. Юркова, який пропонував особам жіночої статі, стосовно яких він розслідував кримінальні справи, вступати з ним в статевий зв'язок. Незважаючи на неодноразові звернення народного депутата М. Чивюка з цього приводу, а також на те, що факти такого спонукання підтвердилися у ході перевірки, обласна прокуратура обмежилась обговоренням цих фактів на оперативній нараді і попередила А. Юркова, «що в разі повторення подібних випадків до нього будуть вжиті суворіші заходи впливу».

Голова комісії Григорій Омельченко, торкаючись питання щодо декларування доходів посадових осіб як одного з найефективніших превентивних заходів попередження корупції, в черговий раз підкреслив, що ця посилання на відсутність механізму надання даних про доходи державних службовців, у тому числі їх опублікування, — є нічим іншим, як намаганням високопосадових осіб уникнути декларування доходів. Він висловився за те, щоб Генеральний прокурор і його заступники негайно опублікували дані про свої доходи як того вимагає Закон «Про боротьбу з корупцією».

На засіданні комісії піднімалось питання про необхідність збереження за прокуратурою функції нагляду за додержанням і застосуванням законів.

Члени комісії висловили різні думки щодо оцінки діяльності Генеральної прокуратури у сфері боротьби з корупцією і організованою злочинністю. Одні пропонували визнати її роботу недостатньо ефективною, такою, що не відповідає сучасним вимогам, інші вважали за доцільне обмежитись прийняттям звіту Генерального прокурора до відома. Остаточне рішення по заслуховуванню покладено прийняти після отримання від Генеральної прокуратури додаткових матеріалів з питань, які обговорювались на засіданні комісії.

Прес-служба Верховної Ради України — ДІНАУ-Укрінформ.

Закон України

Про забезпечення виплати заробітної плати працівникам установ та організацій, що фінансуються з бюджету, та соціальних виплат населенню

Міністерству фінансів України за поданням міністерств, інших центральних органів виконавчої влади дозволяється здійснити перерозподіл коштів між окремими статтями видатків в межах асигнувань по відповідних міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, затверджених Державним бюджетом України на 1996 рік, виключно для забезпечення виплати заробітної плати працівникам установ та організацій, що фінансуються з бюджету, та на соціальні виплати населенню.

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ, 13 грудня 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди про поставки товарів для забезпечення національних гідрометеорологічних служб держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду про поставки товарів для забезпечення національних гідрометеорологічних служб держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав, підписану в м. Москві 9 вересня 1994 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ, 20 грудня 1996 року.

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про ратифікацію Угоди про поставки товарів для забезпечення національних гідрометеорологічних служб держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про ратифікацію Угоди про поставки товарів для забезпечення національних гідрометеорологічних служб держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав» з дня його підписання.

2. Кабінету Міністрів України затвердити порядок здійснення контролю за використанням товарів, ввезених в Україну відповідно до міжнародних договорів України без справляння податків, мита, митних зборів та інших обов'язкових платежів.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ, 20 грудня 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Кредитної угоди (Проект розвитку ринку електроенергетики) між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку

Верховна Рада України **постановляє:**

Кредитну угоду (Проект розвитку ринку електроенергетики) між Україною і Міжнародним банком реконструкції та ровитку, підписану 1 листопада 1996 року в м. Вашингтоні, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 18 грудня 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Гарантійної угоди (Проект розвитку енергоринку України) між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку

Верховна Рада України **постановляє:**

Гарантійну угоду (Проект розвитку енергоринку України) між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку, підписану 13 грудня 1995 року в м. Лондоні, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 18 грудня 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Договору про дружбу та співробітництво між Україною та Республікою Вірменія

Верховна Рада України **постановляє:**

Договір про дружбу та співробітництво між Україною та Республікою Вірменія, підписаний 14 травня 1996 року у м. Єревані, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 18 грудня 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Киргизької Республіки про виробничу кооперацію

Верховна Рада України **постановляє:**

Подану Кабінетом Міністрів України на ратифікацію Угоду між урядом України та Урядом Киргизької Республіки про виробничу кооперацію, підписану 19 червня 1996 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ, 20 грудня 1996 року.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку розглянула відкритий лист керівників вітчизняних підприємств — виробників приладів для обліку газу. Народні депутати зазначили, що становище на ринку забезпечення лічильниками газу склалося не на користь вітчизняного виробника. Адже щодо цього уряд не передбачив жодних протекціоністських заходів.

В умовах розпочатого, але недостатньо налагодженого вітчизняного виробництва, а також гнучкої, наперед розрахованої цінової політики закордонних фірм швидко наповнюється ринок України імпортними газовими лічильниками. За станом на 14.12.95 р. Державний комітет по стандартизації, метрології та сертифікації видав 81 ліцензію на ввезення в Україну лічильників зарубіжних фірм строком на три роки без обмеження кількості лічильників. Лише в липні 1996 року було затверджено Тимчасовий порядок ввезення на територію України приладів обліку споживання паливно-енергетичних ресурсів та Положення про Державний реєстр приладів обліку споживання паливно-енергетичних ресурсів, допущених до застосування в Україні.

Комісія категорично не підтримує пропозиції урядових структур щодо імпорту 3 млн. лічильників газу за рахунок товарного кредиту іноземних банків. Це зруйнує вітчизняну промисловість лічильників газу, призведе до втрати робочих місць, зменшення бюджетних надходжень, внесків до Пенсійного фонду тощо.

Однак деякі посадові особи продовжують видавати розпорядження щодо ввезення у винятковому порядку лічильників закордонного виробництва. У зв'язку з цим Комісія запропонувала Кабінету Міністрів визначити перелік видів вітчизняної продукції, ринок якої підлягає особливому захисту з боку держави, включаючи ринок лічильників газу; підвищити ставки ввізного мита на лічильники газу та комплектуючі до них; включати вартість лічильників газу в кошторис капітальних вкладень на нове житлове будівництво з наступним включенням вартості лічильників газу та їх обслуговування у вартість газу (максимально врахувати при цьому досвід створення і функціонування системи обліку електроенергії).

Водночас пропонується запровадити порядок встановлення та відшкодування вартості лічильників газу у приватному житловому секторі за рахунок його власників, запровадити безоплатне встановлення лічильників для інвалідів війни і праці, учасників Великої Вітчизняної війни, пенсіонерів.

Комісія звернулась з відповідними пропозиціями до Кабінету Міністрів України, Антимонопольного комітету і Національного банку про розгляд цих питань, виходячи перш за все з інтересів вітчизняного виробника і споживача.

Комісія з питань оборони і державної безпеки розглянула проект Концепції (основ державної політики) національної безпеки України (друге читання) й запропонувала її на розгляд Верховної Ради України. Затверджено зміни до переліку об'єктів, які не підлягають приватизації з огляду на їх загальнодержавне значення — це підприємства й організації, підпорядковані Мінмашпромові України.

Комісія заслухала інформацію про роботу Державної митної служби України по розвитку митної справи відповідно до чинного законодавства та заходи щодо її вдосконалення. Тимчасовій спеціальній комісії по підготовці і попередньому розгляду проекту нової редакції Митного кодексу України рекомендовано вивчити дію і виконання ст.18 Державного бюджету України на 1996 рік і внести пропозиції щодо фінансування Державної митної служби України на 1997 рік. Комісія звернула увагу керівництва служби на необхідність поліпшення її роботи, зокрема в обслуговуванні громадян працівниками митниць у пунктах пропуску, та ретельнішого добору кадрів.

Підтримано напрацьований авторським колективом проект закону про захист від небезпечних впливів на психіку та про психологічну допомогу особам, які зазнали таких впливів, — перший із серії законопроектів, які належить ухвалити, з захисту від зазначених впливів.

Підтримано розроблений Експертно-технічним комітетом при Кабінеті Міністрів проект постанови про затвердження Положення про порядок контролю за експортом, імпортом і транзитом товарів, що можуть бути використані у створенні хімічної, бактеріологічної (біологічної) та токсичної зброї, з метою забезпечення належного державного контролю в рамках міжнародних зобов'язань України щодо нерозповсюдження зброї масового знищення.

Комісія розглянула і внесла свої пропозиції до поданого народним депутатом України Володимиром Пилипчуком проекту Постанови Верховної Ради України про забезпечення гарантій територіальної цілісності та безпеки України.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Красива жінка ніколи не буває самотньою

ШІСТЬ років тому проведення державної спортивної лотереї за загального обсягу 170 мільйонів рублів давало українському спорту більш як 5 мільйонів доларів. Щоб спорядити нашу команду на Олімпійські ігри в Атланту, знадобилася сума вдвічі менша. І її збирали по крихтах. А торік, враховуючи індекс споживчих цін, державна корпорація «Молодьспортлото» провела розіграш лотереї лише на 3 мільйони карбованців. На розвиток спорту пішло... аж 73 тисячі карбованців. У доларовому еквіваленті це взагалі буде сміховинна цифра. Зрозуміло, є об'єктивні причини цього: загальний спад економіки, неплатоспроможність населення тощо. Але поряд з цим є й суб'єктивні чинники.

П'ять років державну лотерею у нас знищують. Хоча у всіх країнах до лотереї ставляться бережливо, турбуючись про задоволення потреб громадян і про поповнення бюджету.

Першого удару по державній спортивній лотереї завдали органи державної влади на місцях, які почали активно прибирати кіоски «Спортлото», а натомість ставити комерційні. Наприклад, у Києві біля метро «Нивки» кіоск «Спортлото» просто зсунули бульдозером у рів. У Ленінградському районі збудували ринок у Святошині. Раніше там був кіоск «Спортлото», який давав непогані гроші місцевому спорткомітету. У нових торгових рядах місця кіоску вже не знайшлося. Якщо в 1990 році було 78 кіосків «Спортлото», то через два роки їх стало майже вдвічі менше. Дивна нелюбов представників державної влади до інших державних структур і дивна їх любов до недержавних, комерційних структур. Чи не так?

Другого удару завдала система оподаткування. Організатори державної спортивної лотереї сплачують такі самі податки і відрахування, як і будь-який виробник товару. Але ж половина грошей від лотереї йде на виплату виграшів. Після того, як другу половину зароблених грошей «обскубуть» відрахування, то спорту перепадає лише 3 відсотки від обороту. Раніше було 36. Різниця велика.

Лотерею «Спортлото» за оподаткуванням прирівняли до азартних ігор. А 9 із 10 учасників спортивної лотереї — це пенсіонери чи люди середнього статку, які мріють хоч через виграш поліпшити своє життя. Хіба їх можна прирівнювати до нових українців, які здебільшого ради забави викидають гроші в казино, граючи в рулетку.

У тих країнах, де є державний підхід до проведення лотереї, вона дає до бюджету великі гроші. У деяких штатах Австралії сума надходжень до бюджету від проведення лотереї — на 3—4 місцях порівняно з надходженнями від інших форм діяльності. Великий зиск від проведення лотереї мають Франція, Бельгія, Англія. У цих країнах різні моделі проведення державних лотерей, але всі вони зводяться до того, що лотереєю має керувати держава. Тому що лотерея, як красива жінка, — вона ніколи не буде самотня. А свого часу ще Мінфін СРСР дозволив проводити лотерею всім, кому не лінься. І гроші пішли у прірву, але не до бюджету. Сьогодні в Україні ніхто не назве цифру, який прибуток дали різним організаторам проведення різних комерційних лотерей. Ніхто такого обліку не вів, ніякого контролю не має й досі. Зате є 365 способів, як заховати доходи від лотереї і обійти податки.

І ось Кабмін пропонує новий механізм боротьби з державною лотереєю. У проекті закону «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» Кабмін пропонує оподатковувати виграшний фонд лотереї, тобто ті гроші, які йдуть на виплату. Уряд пропонує відігратися на пенсіонерах і людях середнього статку — найактивніших учасниках лотереї. Це призведе до різкого зменшення обсягів розповсюдження державних лотерей (за підрахунками, на 25—30 відсотків), збитковості проведення державних лотерей і підриву авторитету держави перед населенням. Відрахування на спорт упадуть до нуля.

Що ж робити? Той варіант оподаткування, який пропонує Кабмін, — зберегти лише для проведення комерційних лотерей, прибуток від яких йде на потреби фірм, які проводять лотерею. Це дасть змогу повернути граючих до державної лотереї, що в, свою чергу, дасть можливість наповненню додаткових коштів на позабюджетне фінансування потрібних державі програм.

Олександр НІДЗІЄВ,
народний депутат України.

Хроніка. Факти. Події

● *Ліма*

Безпечна альтернатива?

Президент Перу Альберто Фухіморі має намір і надалі вживати зусиль для мирного розв'язання проблеми із заручниками, яких протягом тижня утримують у резиденції японського посла в Лімі бойовики ультралівого Революційного руху імені Тупака Амару. Проте влада Перу припускає силове рішення в разі, якщо терористи зроблять замах на життя когось із 105 заручників. Як можливий варіант перуанська влада може запропонувати терористам звільнити заручників і залишити країну. При цьому ймовірно, що для забезпечення безпеки екстремісти можуть вивезти з собою «невелику групу» людей з числа дипломатів, яких вони тримають.

● *Грозний*

Передвиборне «відсіювання»

Рішення про доцільність висування єдиного кандидата від нинішніх чеченських лідерів ухвалять сьогодні на засіданні чотирьох-п'яти реальних претендентів на пост президента Чечні. Таке рішення вже ухвалено на зустрічі всіх 19 кандидатів на пост президента Чеченської Республіки на виборах 27 січня 1997 року. За останніми соціологічними опитуваннями, за найреальніших претендентів вважають голову коаліційного уряду Аслана Масхадова, президента Чеченської Республіки Зелемхана Яндарбієва, першого віце-прем'єра коаліційного уряду Мовладі Удугова, Шаміля Басаєва, а також впливового польового командира, колишнього міністра культури Ахмеда Закаєва.

● *Берлін*

Теракт у церкві

Три жінки загинули у вівторок увечері внаслідок вибуху в протестантській церкві в Гамбурзі. 10 парафіян, які прийшли на різдвяну службу, отримали тяжкі поранення. Як повідомив представник правоохоронних органів, бомбу заклали під лавку в церкві, де було близько 70 чоловік. У поліції поки що немає відомостей щодо мотивів злочину і його виконавців.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

«Бюро знахідок» загублених прав?

Внаслідок жорсткої політики в питаннях надання громадянства та утисків «російськомовного населення» керівників балтійських держав часто звинувачують у порушенні прав людини. Але це не завжди справедливо. Так принаймні вважає голова державного бюро з прав людини в Латвії Інга Рейне, яка виступила на міжнародному тематичному семінарі, організованому в Києві за участю Ради Європи.

Як відомо, ще в листопаді цього року лунали тривожні голоси на захист прав людини в Латвії. Зокрема, навіть обговорювали пропозицію внести до порядку денного Генеральної Асамблеї ООН питання про ситуацію в Ризі. Однак керівництво балтійської країни швидко «зорієнтувалося» і запропонувало свої «ліки для суспільства»: було терміново створено бюро з прав людини та прийнято закон, що регулює його діяльність. Очолила нову структуру вже згадувана Інга Рейне.

За законом, прийнятим латвійським Сеймом, це бюро не підлягає контролю ані з боку урядовців, ані громадських організацій, ані політичних партій. У своїй роботі воно керується лише конституцією країни. І хоча ця структура функціонує в державі недовгий час, ООН уже визнала Латвійське бюро з прав людини певною моделлю для подібних світових інститутів у країнах Балтії, СНД та Центральної Європи.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

Кому тюрма, а кому й... дорожня валіза

Не знаю, як у житті, а в кіно це відбувається так: мирну тишу салону пасажирського літака раптом порушує різкий окрик усім залишатися на своїх місцях, а потім кілька молодиків, розмахуючи пістолетами, оголошують про захоплення літака, наказуючи пілотам змінити курс. От саме про те, який курс воліють обирати терористи, й піде мова.

Пам'ятаєте кінець 1980-х років, коли в Радянському Союзі відбулася серія «захоплень у повітрі»? Тоді ще не було прийнято закон про вільний виїзд громадян СРСР за кордон, а крім того суворо відстежувалися всі, хто мав намір емігрувати з країни. Злочинцям, які хотіли сховатися від законних переслідувань в іншій державі, годі було й думати про заморські краї. Тому, на їхню думку, лишалося одне: придбати квиток на звичайнісінький внутрішній рейс, сісти на літак, а під час польоту захопити заручників і за їх життя «виторгувати» долари, звільнення «корешів» з тюрми та безпечний переліт у далеку державу. Причому кінцевим пунктом, як правило, обиралися країни, з якими СРСР не підтримував дипломатичних відносин або ж поводився «з холодком» з ідеологічних міркувань. У таких державах терористи почувалися безпечніше, адже знали: ніхто не видасть їх рідному урядові, принаймні найгірше, що їх очікувало, — це досить комфортабельна в'язниця на Заході. Пригадую здивування та жах однієї групи злочинців, яку вперше повернули на батьківщину з Європи: світ повірив у перебудову і «залізна завіса» почала руйнуватися.

Нині все набагато простіше. Простіше — для правоохоронних органів і для тих, кого вони ловлять. Захоплення літака з метою виїзду за кордон уже рідкість: будь ласка, вільно емігруй куди хочеш і навіть ставай там до лав грізної «російської мафії» — наша міліція тобі слова не скаже. І навіть якщо ти один з небагатьох чесних людей, кого гудили в нашій державі, то теж можеш знайти прихисток на Заході або на Сході. Навряд чи хтось тебе зможе повернути.

Справді, добитися видачі злочинця — це проблема. І не лише для України. У світі є певні традиції, які можуть гарантувати приїжджим (як чесним, так і не дуже) абсолютний захист. Зокрема, є три основні групи правопорушень, за які винних зазвичай не видають. Ось вони:

Політичні злочини. **Напевне, у кожній державі, яка б демократична вона не була, у політичні ігри грають не завжди чесно. Дехто на когось знайшов компромат, хтось декого спровокував, а хто й когось огудив. Недовго й до кримінальної справи. Тоді захистити звинувачуваного можуть або впливові друзі на батьківщині, або ж уряд тієї іноземної країни, де людина змушена шукати притулку. І саме в цій країні не видають людей, хто нібито або ж насправді скоїли політичні злочини: ймовірність судочинної помилки дуже велика, натомість для суспільства такий правопорушник загрози не становить.**

Проте політичними злочинами не є, скажімо, убивства відомих діячів або ж глави держави та членів його родини. Крім того, Європейська конвенція про видачу правопорушників не передбачає надавати притулок і винним у «порушеннях правил війни» та «злочинах проти людства».

Фінансові злочини: **Логіка тут досить проста: те, за що у вас карають, у нас не є правопорушення. Тому засуджених майже ніколи не видають рідній вітчизні. Нині це використовують аферисти: тільки-но «прогорів» якийсь траст або «лопнув» банк, їх керівників з мільйонами доларів годі й шукати в українських степах — вони всі там, «за бугром». І немає закону, який би засудив злочинців, скажімо, у Швейцарії: жоден із женевських слідчих не розпочне справу проти грабіжників —громадян іноземної держави.**

У «нових росіян» є навіть така традиція: достатньо відклавши грошей «на старість», вони в 35-40 років йдуть на так звану «пенсію» —залишають справи (будеш жадібним — втратиш усе!) і поселяються десь у тихій Європі. Наприклад, на півдні Франції. Таке переселення не в останню чергу спричинене бажанням зберегти свою безпеку, відгородитися у майбутньому від надокучливих охоронців закону — хто знає, про які «темні справи» ще можуть згадати...

Військові злочини. **Йдеться, звичайно, не про втечу з армії. За таке навряд чи вимагатимуть видачу звинувачуваного батьківщини. Набагато серйозніші військові злочини — зрада, невиконання відповідального завдання, все, що завдало шкоди інтересам армії тощо. Проте в іншій державі це не є правопорушенням.**

Хоча не можуть розраховувати на прихильність, принаймні, європейських країн колишні гітлерівські вбивці. Їх розшук, до речі, триває й донині...

Отже зарубіжні держави відмовляють у видачі насамперед цих трьох груп злочинців: політичних, фінансових та військових. Однак відмова у видачі ще аж ніяк не означає, що правопорушник не буде покарано в тій країні, де вони перебувають. І в першу чергу засудять тих, хто винен у вбивстві або ж вчинив замах на життя іншої людини.

Окрім того, зарубіжні держави залишають за собою право судити тих, хто отримав у них громадянство або ж право на притулок. Згадайте сумнозвісну тяганину зі справою Єфима Звягільського. Річ не в тому, винен він чи ні. У своїх інтерв'ю наш колишній співвітчизник каже, що дуже хоче повернутися на батьківщину. Але повернутися він зможе лише у тому разі, якщо з нього знімуть усі обвинувачення. Коли ж, навпаки, його визнають винним, Є. Звягільський так і залишиться жити на Святій Землі: Ізраїль вже заявив з цього приводу, що нікому не видає євреїв.

Тож нелегко доводиться Генеральній прокуратурі, якщо обвинувачуваний перетинає кордон. Саме тому й намагається вона підписати якомога більше договорів про правову допомогу з іншими державами. Та процес цей просувається не так швидко. Укладено угоди лише з країнами Балтії, Молдовою, Грузією, КНР, Польщею. Ще «працюють» і давні домовленості, встановлені колишнім Радянським Союзом з країнами так званого соціалістичного табору. Дехто бачить майбутнє за багатосторонніми угодами — такими, як Конвенція країн СНД про правову допомогу (1993) та Європейська конвенція про видачу правопорушників (1957, до неї Україна приєдналася 1995-го)...

Проте, всі ці документи — лише незначна краплина в морі тих украй необхідних договорів, які слід було б підписати, аби робота в правоохоронній галузі проходила нормально. Але не все зразу...

Надія БЕДРИЧУК.

ЩО МАЛИ РОЗВ'ЯЗАТИ ДЕПУТАТИ?

(Початок на 1-й стор.).

Українська сторона привезла три робочих документи, які могли б стати базою для створення міжпарламентської групи. Подібні документи підготували й російські депутати. Проте, коли верстався номер, ще не було відомо, чи буде їх підписано.

В українській делегації погляди розійшлися. Так, депутат Анатолій Ягофеєров вважає, що делегації тупцюють на місці. «Поки немає широкомасштабного договору, то на яких підставах співробітничатимемо? Хтось пропонує: давайте розв'яжемо питання спільного фінансування Севастополя, бо там людям погано живеться. Я собі думаю: російські шахтарі теж погано живуть, то що, розв'язуватимемо і цю проблему? Іншими словами, розподіл ЧФ і визначення статусу Севастополя — це не ті питання, які повинні розв'язувати парламентарії, хоча нас до цього і підштовхують».

Депутат Віталій Юрковський дотримується іншої думки: «Розмови про те, що ми тупцюємо на місці, не відповідають дійсності. Кожна зустріч дає нові результати. Є перспективна пропозиція стосовно участі депутатського корпусу в урядових переговорах щодо підготовки широкомасштабного договору».

Під час дискусії порушувалися питання усього спектра політичних і соціально-економічних проблем. Однак питанням ЧФ та Криму приділялася найбільша увага.

Московські засоби масової інформації заговорили про приїзд українських законодавців під чорноморським кутом зору, стверджуючи, що ті ведуть переговори про розподіл ЧФ. Тоді як українську делегацію, за словами Богдана Гориня, «ніхто не уповноважував вести переговори чи підписувати якісь документи, а тільки здійснювати консультації».

У документі, підготовленому Державною Думою, є пункт про МПА, хоча Україна не є її членом.

Учора українські законодавці мали зустрічі з представниками усіх фракцій Державної Думи. На одній з них був присутній лідер КПРФ Геннадій Зюганов. В інтерв'ю кореспонденту «ГУ» він сказав: «Україна і Росія приречені жити в дружбі і для цього ми робитимемо все».

Сьогодні дехто рве на собі сорочку і вимагає все віддати. Як на мене, це звучить провокаційно. Формула відновлення зв'язку має бути така: Севастополь—Крим—Україна—Росія... Севастополь — це місто нашої спільної слави, місто російської слави... Я бачу вихід у тому, що нам слід домовитися, щоб ЧФ захищав порти і України і Росії».

Цю саму ідею розвинув депутат від ЛДПР Олексій Митрофанов: «Якщо ми продовжуватимемо змагатися, то в Криму скоро будуть татари, а нас з вами там не буде. Я вважаю, що нам треба спостерігати за розвитком кримськотатарського питання. Україні не треба розігрувати НАТОвську карту у відносинах з Росією, а Росії не варто стукати кулаками по столу і приймати рішення, неприйнятні для України».

Під час зустрічі в кулуарах неодноразово можна було почути щось на зразок «нас об'єднує майже все, роз'єднує небагато». Однак при тому, що нас так багато об'єднує, це небагато так важко подолати.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Основні положення податкової політики в Україні

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про Основні положення податкової політики в Україні

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити Основні положення податкової політики в Україні (додаються).

2. Основні положення податкової політики в Україні покласти в основу Закону України «Про систему оподаткування» та інших законів з питань оподаткування.

3. Визнати роботу Кабінету Міністрів України щодо виконання Постанови Верховної Ради України «Про Основні положення податкової політики і податкову реформу в Україні» від 13 грудня 1995 року незадовільною.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ, 4 грудня 1996 року. № 561/96-ВР

Ці положення визначають принципи побудови та реформування податкової системи.

Основною метою реформування системи оподаткування є сприяння стабілізації матеріального виробництва, підвищення його ефективності і на цій основі задоволення державних та соціальних потреб. Система оподаткування повинна забезпечити оптимізацію структури розподілу і перерозподілу національного доходу. Граничний рівень перерозподілу валового внутрішнього продукту через зведений бюджет України, включаючи відрахування до Пенсійного фонду України, не повинен перевищувати 40-45 відсотків. Реформуванню підлягають правові норми, що визначають форми, методи, механізми регулювання і встановлення величини та порядку справляння податків, зборів, інших обов`язкових платежів до бюджетів, внесків до державних цільових фондів (далі —податки, інші обов`язкові платежі), необхідних державі для виконання її функцій.

Перебудова податкової системи провадиться з урахуванням вимог щодо надання більш широких і стабільних джерел для формування місцевих бюджетів. Нормативи і порядок зарахування податків та інших обов`язкових платежів до бюджетів різних рівнів регулюються законодавством України про податки та бюджетну систему.

Впровадження порядку децентралізації податків та інших обов`язкових платежів проводиться з урахуванням посилення ролі бюджету в реалізації радикальних реформ по стабілізації фінансово-грошової системи.

Передбачається забезпечити розробку податкових законів прямої дії, створення умов для прийняття Податкового кодексу України.

З метою зниження розмірів ставок податків та інших обов`язкових платежів передбачити розширення бази для нарахування податків та інших обов`язкових платежів за рахунок скорочення і скасування пільг при визначенні об`єктів оподаткування, забезпечивши при цьому справедливий підхід держави до суб`єктів підприємницької діяльності.

Законопроекти з питань оподаткування повинні подаватися до Верховної Ради України разом з проектами інших нормативно-правових актів (правил, інформацій, положень тощо).

1. Засади податкової політики

У процесі розроблення проектів нових законодавчих актів про оподаткування, в тому числі про внесення змін і доповнень до чинного законодавства, повинні враховуватися такі засади побудови системи оподаткування:

стимулювання підприємницької виробничої діяльності та інвестиційної активності — введення пільг щодо оподаткування прибутку (доходу), спрямованого на розвиток виробництва;

обов`язковість — впровадження норм щодо сплати податків та інших обов`язкових платежів, визначених на підставі достовірних даних про об`єкти оподаткування за звітний період, та встановлення відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства;

рівнозначність і пропорційність — справляння податків з юридичних осіб здійснюється у певній частці від отриманого прибутку і забезпечення сплати рівних податків та інших обов`язкових платежів на рівні прибутку і пропорційно більших податків та інших обов`язкових платежів на більші доходи;

рівність, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації — забезпечення однакового підходу до суб`єктів господарювання (юридичних і фізичних осіб, включаючи нерезидентів) при визначенні обов`язків щодо сплати податків та інших обов`язкових платежів;

соціальна справедливість — забезпечення соціальної підтримки малозабезпечених верств населення шляхом запровадження економічно обгрунтованого неоподатковуваного мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, які отримують високі та надвисокі доходи;

стабільність — забезпечення незмінності податків та інших обов`язкових платежів і їх ставок, а також податкових пільг протягом бюджетного року;

економічна обгрунтованість — встановлення податків та інших обов`язкових платежів на підставі показників розвитку національної економіки та фінансових можливостей, враховуючи необхідність досягнення збалансованості витрат бюджету з його доходами;

рівномірність сплати — встановлення строків сплати податків та інших обов`язкових платежів виходячи з необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджету для фінансування витрат;

компетенція — встановлення і скасування податків та інших обов`язкових платежів, а також пільг їх платникам здійснюються відповідно до чинного законодавства про оподаткування виключно Верховною Радою України, Верховною Радою Автономної Республіки Крим і місцевими радами;

єдиний підхід — забезпечення єдиного підходу до розроблення податкових законів з обов`язковим визначенням платника податку та іншого обов`язкового платежу, об`єкта оподаткування, джерела сплати податку та іншого обов`язкового платежу, податкового періоду, ставок податку та іншого обов`язкового платежу, строків та порядку сплати податку, підстав для надання податкових пільг;

доступність — забезпечення дохідливості норм податкового законодавства для платників податків та інших обов`язкових платежів.

2. Платники податків та інших обов`язкових платежів, об`єкти оподаткування і ставки податків

При встановленні податку або іншого обов`язкового платежу мають бути законодавчо визначені платник, об`єкт оподаткування, розмір ставки, податковий період та строк сплати податку.

При цьому об`єкти оподаткування, ставки податків та інших обов`язкових платежів і строки їх сплати встановлюються або змінюються лише законами про оподаткування.

2.1 Платники податку

Платниками податку або іншого обов`язкового платежу є юридичні та фізичні особи, на яких згідно із законодавчими актами покладено обов`язок сплачувати податки та інші обов`язкові платежі, а саме:

суб`єкти підприємницької діяльності, бюджетні організації в частині здійснення госпрозрахункової діяльності, банки (крім Національного банку України та його установ, за винятком госпрозрахункових), а також підприємств пенітенціарних установ, які є юридичними особами згідно з законодавством України, міжнародні організації, що не мають імунітету та дипломатичних привілеїв і здійснюють підприємницьку діяльність в Україні;

філії, відділення та інші відокремлені підрозділи платників податку, зазначені в абзаці другому цього пункту, що складають окремий баланс та мають розрахунковий (поточний) рахунок;

нерезиденти, які здійснюють підприємницьку діяльність через постійні представництва, розташовані на території України;

нерезиденти, які здійснюють репатріацію прибутків, отриманих з джерел на території України;

громадяни.

2.2 Об`єкти оподаткування

Об`єктами оподаткування є прибуток, майно, додана вартість продукції (робіт, послуг), спеціальне використання природних ресурсів, заробітна плата, доходи громадян та інші об`єкти, визначені законодавчими актами України.

2.3. Ставки податків та інших обов`язкових платежів

Ставки податків та інших обов`язкових платежів встановлюються Верховною Радою України і не можуть змінюватися протягом бюджетного року.

3. Види податків, зборів та інших обов`язкових платежів, що справляються на території України

В Україні справляються:

а) загальнодержавні податки та інші обов`язкові платежі;

б) місцеві податки, збори та інші обов`язкові платежі.

3.1. Загальнодержавні податки та інші обов`язкові платежі:

податок на додану вартість;

акцизний збір;

податок на прибуток підприємств і організацій;

прибутковий податок з громадян;

мито;

державне мито;

плата за землю;

податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів;

плата по відшкодуванню витрат на геологорозвідувальні роботи;

плата за спеціальне використання природних ресурсів;

плата за забруднення навколишнього природного середовища;

відрахування та збори на будівництво, ремонт і утримання автомобільних шляхів;

внески до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення;

внески до Фонду сприяння зайнятості населення;

внески на державне соціальне страхування;

внески до Пенсійного фонду України;

внески до Державного інноваційного фонду;

рентні платежі;

плата за патент на окремі види торговельної діяльності.

3.2. Місцеві податки, збори та інші обов`язкові платежі:

готельний збір;

збір за паркування автомобілів;

ринковий збір;

збір за видачу ордера на квартиру;

курортний збір;

збір за участь у бігах на іподромі;

збір за виграш у бігах на іподромі;

збір з осіб, які беруть участь у грі на тоталізаторі на іподромі;

податок за рекламу;

збір за право використання місцевої символіки;

збір за право проведення кіно- і телезйомок;

збір за право проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей;

комунальний податок;

збір за проїзд автотранспорту, що прямує за кордон по території прикордонних областей;

збір за видачу дозволу на розміщення об`єктів торгівлі;

збір за видачу дозволу на відведення земельної ділянки під індивідуальне будівництво;

збір на благоустрій сільських та селищних населених пунктів;

збір за видачу дозволу на відведення земельної ділянки під будівництво гаражів у міській зоні;

збір за використання іноземної мови у назвах суб`єктів підприємницької діяльності.

Місцеві податки, збори та інші обов`язкові платежі, порядок їх сплати встановлюються сільськими, селищними та міськими радами відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, установлених законодавством України, крім збору за проїзд автотранспорту, що прямує за кордон по території прикордонних областей, який встановлюється обласними радами.

4. Основні принципи надання пільг і звільнення від оподаткування

Система податкових пільг повинна регулюватися спеціальним Законом України про пільги платникам податків, в якому будуть визначені пільги, що надаються фізичним і юридичним особам на території України щодо сплати податків.

Необхідно здійснювати впорядкування системи податкових пільг, враховуючи, що звільнення від сплати податків або зменшення їх розмірів є однією з форм бюджетного фінансування і дотування суб`єктів господарювання та громадян, надавати податкові пільги виходячи із загальнодержавних інтересів.

За допомогою пільг створювати умови для активізації інвестиційних процесів, насамперед у пріоритетних сферах матеріального виробництва, що відповідає основним напрямам структурної перебудови за конкретними програмами і проектами, збільшення випуску і здешевлення соціально необхідних товарів.

Встановити порядок звітності та контролю за використанням фінансових ресурсів, наданих у вигляді пільг, з правом стягнення їх до бюджету в разі неефективного використання або використання не за призначенням.

Надання податкових пільг для окремих суб`єктів підприємницької діяльності не допускається.

Не оподатковуються доходи та майно громадян за умови, що їх розмір не перевищує соціально обгрунтованих та визначених державою рівнів забезпеченості.

Де той вихід з кризи?

Стару податкову систему не можна залишати, бо вона зруйнує вітчизняну промисловість. Таку думку висловив Прем`єр-міністр під час зустрічі з представниками промисловців і підприємців України, повідомляє Укрінформ.

Крім того, він повідомив, що уряд не має наміру порушувати питання про ліквідацію соціальних пільг. Я прагну до співробітництва з Верховною Радою, партіями, іншими структурами, — сказав Прем`єр, — готовий іти на компроміси, але пакет економічних документів має бути прийнято.

Австрійський банківський день

Національний банк України провів конференцію, на яку було запрошено делегацію банку «Кредитанштальт», керівників австрійських відділень банків, керівних працівників міжнародних банків Центральної та Східної Європи. День австрійського банку в Києві був заходом у відповідь на український банківський день у Відні, організований банком «Кредитанштальт» у жовтні 1996 року. Банківський день мав на меті поінформувати банкірів, а також компанії, зацікавлені в інвестиціях в Україну, про можливості австрійських банків.

Учасники конференції обговорювали проблеми розвитку торговельних зв`язків країн Східної Європи, зокрема, австрійсько-українські торговельні і фінансові відносини, банківське законодавство України і банківське регулювання Європейського союзу, роль Інвестиційного банку в процесі приватизації.

Традиційно Україна — важливий торговельний партнер Австрії. Австрійський експорт в Україну в 1995 році становив 114 млн. доларів США, імпорт —приблизно 117 млн. доларів. Основні предмети торгівлі — сировина, товари хімічної промисловості і машинобудування. Важливу роль у підтримці міжнародної торгівлі відіграє банк «Кредитанштальт».

Нині в Центральній і Східній Європі налічується загалом 37 відділень і філій банку «Кредитанштальт» із загальним оберненням прибутку 2,3 млрд. доларів США і штатом 1300 чоловік. У Чехії, Польщі, Угорщині, Словаччині і Словенії «Кредитанштальт» надає повний комплекс банківських послуг. Влітку 1996 року він відкрив представництва в Бухаресті і Загребі з метою створення там місцевих банків. Тепер шукає своє місце на ринку України, де планує провести такі банківські операції, як фінансова підтримка експорту, а також інвестиційне і проектне фінансування.

Незахищене «зірке око» — сліпе око

У нас кожен танцює своєї, але переважно під чужу музику

***Мріючи** про вільне, демократичне суспільство, філософи й політики різних держав світу по-різному визначали роль у ньому преси, але сходилися в одному: це найдійовіший інститут демократизму, найефективніший інструмент державотворення, найгостріша зброя в боротьбі зі злом. Преса — це своєрідне риштування, що об'єднує всіх членів суспільства в розбудові демократичного устрою. Це дзеркало, в якому народ бачить самого себе. На Заході люблять порівнювати пресу зі сторожовим собакою, який пильнує, щоб ніяка темна сила не нашкодила суспільству й державі. На офіційному рівні засоби масової інформації здобули визнання як четверта влада, що стоїть над законодавчою, виконавчою і судовою владами «зірким оком народу», виразником його дум, бажань, волі.*

Тож кожна політична сила намагається заволодіти пресою. Тим паче, що міжнародний досвід підтверджує: у чиїх руках преса, у тих — головний інструмент формування громадської думки, а отже і влада. А ще кожний політик знає, що преса не лише потужний будівничий — вона може бути таким само потужним і руйнівником. І це справді так. Чи могли ті ж американці чи інша військово-політична сила зліквідувати Радянський Союз? Чи міг хто-небудь із нас навіть у 80-х роках сказати, що через 2-3 роки не буде такої супермілітаризованої, суперядерної держави, як СРСР? Ні! Це міг сказати хіба що божевільний або якийсь надгеніальний провидець.

Однак держави-велета не стало: її зруйнували суціль критичні «Огоньки», «Советские России», «Литературные газеты», засоби масової інформації, з редакторами яких мало не щомісяця зустрічався генсек, які ми з вами зачитували до дірок і теж викривали, засуджували зажирілу партбюрократію, безпорадно-консервативний цеківський «будинок престарілих», ідологізацію ідеології, всю тоталітарно-репресивну суть устрою.

Пригадую, як читачі засипали видання листами, як не зачинялися двері редакцій. Усім хотілося подати голос на захист демократичних перетворень , усім хотілося бути почутими в боротьбі за вільніше і краще життя. Преса в цей час виконувала роль лідера, висловлювала те, що усвідомлювали маси. Яку більше роль виконала вона в цій ситуації — руйнівну чи творчу, еволюційну чи революційну — судити історії. Нас сьогодні більше хвилює інше: чому «зірке око народу», вибоpовши суверенітет України, недогледіло дестабілізацію, розграбування й криміналізацію економіки, чому воно не захистило інтересів народу, хоча б так, як це зробили в Чехії? Чому воно сьогодні таке різнолике і малодержавницьке? Яку роль виконує нині – консолідуючу, будівничу чи дестабілізуючу, руйнівну?

Що слід зробити, щоб не криміналізувалася, не загинула і сама преса, щоб не задушено було свободу слова? Як надати інформаційній політиці, свободі слова державотворчого характеру, щоб використати цей потужний інструмент для розбудови правового, демократичного, соціально орієнтованого суспільства? Нарешті, в чиїх руках це слово—зброя?

Поки що наша преса нагадує розшарпаного воза, колеса якого спрямовані в різні боки і за яким стоять різні політичні сили. Як свідчить статистика, лише за перші два роки незалежної України тиражі газет і журналів знизилися із 92 млн. примірників до 9 млн., тобто в 10 разів. Якщо до цього кожна сім'я передплачувала по кілька видань, то нині передплатниками стали лише 1,7 млн. чоловік, які передплатили переважно одне видання і, здебільшого, місцеве. Чому держава допустила 10-разове звуження свого інформаційного поля? Усі держави розширюють, стимулюють, а ми втрачаємо. Кому це треба?

Нам скажуть: люди стали бідними. Так, це правда. Але не всі. Без державної підтримки преса стала дорогою. А ще люди стомилися від політики, а особливо від політиканства. Люди стомилися від негативу. Вони зневірилися в пресі, в якій так багато критики, плачу, сумнівів, безбатченківства, зрадництва і так мало «духу держави», її ідеології: соціального оптимізму, віри в те, що роблять уряд, Президент, парламент, віри в завтрашній день.

У демократичних державах світу преса пройнята духом держави, тобто вона державотворча, патріотична, об'єднує суспільство. І лише в цих рамках вона плюралістична, вільнодумна і вільна. Кожна держава на законодавчому рівні дбає про те, щоб енергія слова не спрямовувалася на руйнацію державних підпор.

Наша преса поки що ніяк не виборсається з болота популізму, ностальгії, політичної кон'юнктури, антиукраїнства. Отже, одні, виконуючи замовлення спонсора, намагаються розхитати владу і спеціалізуються лише на очорненні владних структур, іншим чомусь не дає спокійно жити незалежність України, і вони досі воюють з «буржуазним націоналізмом», «українським сепаратизмом», збиваючись із ніг, шукають «горькую правду», перетворюють видання на такі собі інформаційні помийниці, щоб очорнити вся і все, посіяти сумнів, зневіру, страх. Перегорнеш таку «помийницю» і не те що віру в будь-що втратиш — жити не захочеш.

Позбавлена державної підтримки, і місцева преса, ледь животіючи, устами читачів, які теж забули, коли одержували зарплату, скиглить антидержавницьки на весь голос. А ще в інформаційному просторі України вільно гуляють видання-варяги. Ці «добродійники» на високому професіональному рівні підривають віру українського читача у спроможність незалежної України, послужливо підливають масельця у локальні соціальні, національні та міждержавні багаття, щоб національний нігілізм довести до космополітизму, а то й відвертого українофобства, щоб створити атмосферу духовного пригнічення. А додамо до них видання, фінансовані з-за «бугра» «друзями» України. І взагалі, чого й кого лише немає в нашому інформаційному просторі, і кожен танцює своєї, але переважно під не свою музику. Читач уже збився з пантелику: що читати, кому вірити? Тому голодний шукає «горькую правду» або конаючу районку, де звучать співзвучні його настрою мотиви кінця світу. Напівголодний заглядає переважно у всеукраїнську або регіональну пресу, щоб пошукати там бодай промінчик надії, віри, любові. Ситий утішається викривальною та еротичною пресою, що для нього майже одне й те саме, аби дух забивало.

Плюралізм? Свобода слова? Вільний ринок? Нібито й так! Ось тільки чому найдешевшим товаром на тому ринку стає суверенна Україна, віра в її історичну спроможність, її духовне відродження? А скубти її, підривати віру людей у завтрашній день, лякати їх українським націоналізмом та «насильственной украинизацией» стає правилом хорошого тону. І не лише для преси, а й для книгодрукування. Соромно стає, коли гість просить подарувати йому «Кобзар» Шевченка, а ти, народний депутат, не знаєш, що сказати, адже в час відродження в незалежній Україні вдень із свічкою не знайдеш у крамницях «Кобзаря», бо в Україні немає грошей на його перевидання. Зате з великою пихою тобі дарують доморослі «добродії» модерну книгу «Горькая правда», з якої дізнаєшся, що більших «живодерів» і головорізів, ніж українці, у світі ще не було. Це вони в роки війни вирізали мало не всіх поляків і євреїв. Більше того, «добродійники» радять українському народові вибачитися і покаятися за це перед світом і самим Богом. Отакої!

А сьогодні, за словами шукачів «горькой правды», ці живодери здійснюють «насильственную украинизацию». Справді, моторошно стає від такого образу українця і незалежної України. Можливо, і справді гляньмо бодай на пресу, як вона «насильственно украинизируется». В 1992 році державомовних видань в Україні було 59,8 відсотка, в 1994 р. — 27,4. Мільйони українців у південно-східних регіонах, як і раніше, живуть на правах американських аборигенів – вони не мають можливості (вважай, права) читати рідною мовою місцеву пресу, слухати й дивитися місцеві радіо і телебачення, віддати в рідномовний садочок чи школу дитину. Тобто люди (корінне населення незалежної держави) позбавлені елементарних людських прав щодо розвитку своєї духовності. Зате багаті вони «горькими правдами» в найшикарніших оформленнях, які залякують українців українізацією, щоб створити сприятливі умови для реалізації чужинських інтересів.

А тому люди справедливо нагадують про те, що не інтервенція п'яних муравйових у 1918 р. зліквідувала Українську Народну Республіку і свободу нашого народу, а це спочатку зробила інтервенція російської більшовицької преси, яка заполонила український інформаційний простір, ошукала простих людей обіцянками дати їм землю, фабрики, заводи, повну соціальну і національну свободу. Цими казочками про всесвітній рай соціалізму приспали навіть таких державних мужів, як Винниченко та Грушевський, котрі виступили проти створення потужної української армії. Як наслідок, муравйовим уже нічого було робити в Україні — вони просто весело прогулялися по ній, залили їх невинною кров'ю і на 70 років кинули на поталу сталіним, беріям, кагановичам, сусловим. Тому люди і запитують: чи є в нас служби, які мають захищати державні інтереси в інформаційній політиці? Згідно зі штатами, є. І немало. Хочеться вірити в те, що й Міністерство інформації створено для того, щоб забезпечити цілісність державної інформаційної політики, підтримку свободи слова й ринку інформації, щоб захистити пресу від шантажу, залякувань, підкупів, фізичних розправ над журналістами, нескінченних судових розбирань. Щоб не ставала інформація об'єктом права власності, об'єктом товарних відносин, легкою здобиччю антидержавних та кримінальних сил суспільства.

А поки що ми маємо ось таке інформаційне забезпечення державотворення в Україні. От і тягнуться люди не до періодики, а до гучномовця. І не тому, що він переважно на кухні висить, а тому, що цей засіб інформації більше від інших наповнений духом держави. Як на мене, радіожурналісти вже сьогодні заслуговують того, щоб їм у столиці незалежної України, на майдані Незалежності поставили пам'ятник вдячності за те, що в скрутну для Батьківщини годину не втратили «дух держави», не розміняли його на іноземні купюри, не зрадили рідномовне інформаційне поле. Хоча ні зарплатою, ні затишком вони похвалитися теж не можуть.

Вільна преса — це дух держави, казав класик. Але мені сьогодні хочеться сказати не про класиків, а про простих смертних, про те, як за нинішніх умов порятувати пресу від загину, як спрямувати енергію друкованого слова на розбудову молодої держави і не втратити при цьому його свободи.

«Хто не підтримує пресу, той не політик»

«З того, як керівник ставиться до місцевого видання, я оцінюю його політичний рівень, — каже голова Донецької обласної ради Іван Дмитрович Пономарьов. — У цей скрутний для держави час дуже важко бути керівником, бо ти є ніби уособленням усіх негараздів. Газети — це той ланцюжок, з допомогою якого ти маєш дійти до розуму і серця кожного трудівника, це та трибуна, з якої тебе мають постійно чути. Тоді буде розуміння, тоді всі будуть свідомі того, що належить робити... Хто не підтримує свою газету, той не політик, для мене це однозначно...».

Круто? Ні, розумно. Такої ж точки зору ще з часів перебудовних твердо дотримується і голова обласного комітету з питань преси Олександр Миколайович Гурбич. Тому ще в час великорозгардіяшний, коли всі все ламали, прихватизовували, коли падали старі структури, він сміливо пішов по кабінетах, щоб відстояти комітет з питань преси. Тоді не просто було апаратнику відстоювати апарат управління та ще й апарат, який ти очолюєш. Тим більше, що свобода слова й управління з преси, здається, важко сумісні. Але він, досвідчений ідеолог, розумів: якщо держава не підтримає пресу, то вона її втратить, або ж друковане слово стане легкою здобиччю кримінального капіталу. Тому він запропонував обласній раді надати кошти для друкованих видань. Тепер вона щороку виділяє ці кошти і забезпечує папером майже всі передплатні тиражі. Коли редактор газети сусідньої області дізнався про це, то в нього мимоволі вирвалося: «Боже, та якби мені хтось дав папір, то я і горя не знав би». І в тому була правда.

У такий спосіб обласне керівництво не лише підтримало місцеву пресу, а й зробило доступною передплатну ціну на неї, чим допомогло населенню області мати «дух держави в кожній хаті».

А Дружківська райдержадміністрація разом із редакцією місцевої газети вирішили взагалі не підвищувати ціну на місцеве видання. Районна рада як співзасновник відшкодовує ці витрати і справедливо вважає це однією з форм соціальної допомоги населенню. Як результат, більшість населення читає «Дружківського робітника».

Забезпечивши доступність місцевих газет широким верствам населення, керівники області і райдержадміністрацій мають можливість роз'яснювати людям свою політику, залучати громадську думку, колективний розум до пошуку оптимальних шляхів розв'язання проблем. Захищеність згори зміцнила і позицію редакторів місцевих видань, які позбавлені потреби бити поклони місцевому керівникові, щоб виклянчити якусь гривню на підтримку газети.

Більшість районних рад є співзасновниками місцевих видань і на рівних з трудовими колективами редакцій долають економічні труднощі.

В усіх редакціях і друкарнях Донецької області, де побували члени виїзного засідання Комісії Верховної Ради України законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації, добре слово говорили про обласний комітет з питань преси, який узяв на себе не лише придбання та забезпечення видань газетним папером, а й організував при комітеті госпрозрахунковий підрозділ з матеріально-технічного забезпечення друкарень і редакцій, увів до штату комітету фахівця з питань приватизації видавничо-поліграфічних комплексів.

Усі ці заходи сприяли тому, що в області не лише зберегли, а й на 25 відсотків збільшили кількість видань, розширили друковане інформаційне поле. Тут виходить 427 видань. Із них у 47 співзасновниками є органи місцевого самоврядування, 40 — приватних, 67 – комерційних.

Якщо деякі журналісти інших областей, позбавлені підтримки держави і місцевих органів влади, панічно і зрадницьки шукали порятунок у зросійщенні своїх видань, у звуженні державномовного інформаційного поля, то журналісти Донеччини, навпаки, збільшили кількість державномовних та змішаних видань з 25 до 43.

В області спокійно і грамотно проводять приватизацію видавничо-поліграфічних комплексів. Уже приватизовано 75 відсотків друкарень, в тому числі одне з найбільших обласних видавництв «Донеччина».

«Головним для нас, — каже начальник Донецького регіонального відділення Фонду державного майна України Володимир Миколайович Алтинник, — було не допустити розтягування поліграфічної бази комерційними структурами, не змінити профілю підприємств, захистити інтереси працівників галузі, не нашкодити пресі. Хоча спроби продати їх кумам і сватам були і в нас. Ми не допустили прихватизації, зробили все, щоб власниками друкарень стали їх працівники. Де могли — залучали й журналістські колективи. Друкарням, як і всім, сьогодні важко, адже на більшості з них не обладнання, а металобрухт, але працюють вони стабільно, забезпечують щомісячний прибуток на одного працівника від 230 до 335 гривень. Ця галузь у нас належить до благополучних як щодо рівня зарплати, так і вчасного її отримання...».

Не побоялася Донецька обласна рада надати кошти на закупівлю паперу для періодики і в такий спосіб стримала передплатні ціни на неї, забезпечила високі її тиражі, дала роботу і журналістам, і поліграфістам, і листоношам, створила здорове конкурентне середовище в інформаційному просторі, утримала енергію друкованого слова в нормальному державницькому руслі. І сама зберегла дійовий канал зв'язку з масами, потужний засіб пропаганди своєї політики, формування державницької громадської думки.

Єдиний важкий осад залишився від того, що виділені на придбання паперу солідні кошти пішли виробникові іншої держави. Наш папір поки що гірший за якістю, і торгувати наш виробник, здається, ще не навчився. Донеччани скаржаться на те, що після того, як вони домовилися із Жидачівським паперовим комбінатом про придбання в них паперу та переказали їм гроші, ті підвищили ціну на свою продукцію, та ще й поводилися некоректно. Очевидно, тому і стоїть комбінат затоварений.

Правду кажуть, що скупий платить двічі. Це стосується і державних органів. Якби вчасно виділені були комбінатові на реконструкцію ті 14 млн. доларів, про які вже так багато на всіх рівнях говорено-переговорено, то мали б уже папір не лише для вітчизняного споживача, й на зовнішньому ринку сусідам конкуренцію склали б. А поки що за папір платимо в основному велелику Росії, яка продає нам його на 147 доларів за тонну дорожче, ніж, скажімо, Таїланд.

Чи можна захистити вітчизняного виробника? Так, можна! По-перше, встановити квоту на ввезення іноземної продукції. По-друге, державі слід зробити те, що зробили донеччани, тобто передбачити бюджетом кошти на папір, якими покрити бодай 30 відсотків передплатних тиражів видань. На цей же відсоток їх собівартості знизити передплатну ціну. Папір закупити у вітчизняних виробників. У такий спосіб підтримали б і видання, і читача, і виробництво. Через пожвавлення виробництва ці кошти повернулися б до бюджету держави.

На жаль, бюджет знову передбачає вибіркову підтримку преси за принципом: цьому — дам, а цьому — не дам, бо цей мені «води не носив і діжі не місив...» А це вже не політика. Це кон'юнктура. Тим паче поза державною увагою залишається основний масив інформаційного поля — місцева преса. Воістину святі слова сказав голова Донецької обласної ради: хто не підтримує своєї преси — той не політик.

Говорили-балакали, підрахували – заплакали

Житомирська нарада журналістів 1994 р., яку проводив Президент України, стала помітною політичною подією. Пройшла вона справді на високопатріотичному і високопатетичному рівні. Журналісти обіцяли всю енергію слова спрямувати на розбудову України, на утвердження її суверенітету, духовне відродження народу. Президент гарантував підтримку журналістів і запропонував законодавчо захистити засоби масової інформації, розробити законопроект про державну їх підтримку.

Не чекаючи, коли буде підготовлено законопроект, Президент видав указ про підтримку періодичних видань. Міністерство України у справах преси та інформації теж оперативно підготувало проект закону і передало його профільній комісії Верховної Ради.

Законопроект доопрацьовувала робоча група, його обговорювали на нарадах журналістів, на виїзних засіданнях комісії, у пресі, аналізували експерти в Кабінеті міністрів та комісіях Верховної Ради.

Активне обговорення законопроекту нарешті завершилося тим, що міністерства фінансів та економіки взялися за рахівницю і підрахували: якщо узаконити пільги, передбачені указом Президента від 21.02.96 р. № 148/96 «Про державну підтримку періодичних видань», який покладено в основу законопроекту, то лише за друге півріччя 1996 р. це коштуватиме 1 трильйон карбованців несплаченого податку на додану вартість та митних зборів і 3 трильйони карбованців на покриття збитків Мінзв'язку та Укрзалізниці.

Справді арифметика вражає. Цікаво, чи знає Президент, який вердикт винесено його указу? І в Мінпресінформу, який запропонував законопроект, здають нерви. Замість твердої позиції, замість того, щоб сказати: ми свідомі того, що пресу треба захистити і захищаємо її ось у такий-то спосіб, — пропоновано «не дражнити гусей», а тих гусей і самих себе перехитрити. Кабінету міністрів вони пишуть, що «Мінекономіки та Міністерство фінансів заперечують проти прийняття цілісного закону «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», бо він потребуватиме внесення змін і доповнень до чинних законодавчих актів» (дуже переконливо, чи не так?). Натомість пропонують, у разі необхідності, особливості умов діяльності засобів масової інформації та соціального захисту журналістів урахувати «шляхом змін і доповнень до чинних законів України». Ось таку пропонують маленьку «абракадаброчку». Ми і за, ми і проти, а ви, панове журналісти, не хвилюйтеся, «в разі необхідності особливості діяльності... всьо бу сдє...».

Шкода, що наші міністерства аналітичні зусилля спрямовують на виявлення витрат, а не на виявлення прибутків через пожвавлення виробництва, оздоровлення соціально-економічного та морально-психологічного середовища.

Саме через побоювання втрат змінено методику приватизації малих підприємств. Можливо, так і треба, але тільки не для районних і міських друкарень, металобрухт яких оцінюється сьогодні в такі суми, що колективи цих підприємств ніколи не стануть їхніми власниками. Поки що в такий спосіб зупинено приватизацію видавничих комплексів. Їх могли б приватизувати наші круті, заради того, щоб заволодіти приміщеннями, виробничими площами, але ж не можна міняти профілю. Ось і приїхали: трудовим колективам приватизація непосильна, а підприємцям невигідна.

Ні, панове добродії, державна підтримка преси або є, або її немає. Словесними реверансами, кучерявою риторикою її не замінити. Якщо ми серйозні політики, якщо ми хочемо, щоб у нас була вільна преса (як «зірке око народу», як «дух держави», як гарант інформаційного забезпечення державотворення), щоб у нашому інформаційному просторі менше було чужинців, то в цей скрутний для неї час мусимо прийняти саме цілісний закон «Про державну підтримку засобів масової інформації». Нехай це буде закон тимчасової дії, але закон. Щоб преса менше купувалася і продавалась, менше дивилася панові-бариновi в руки, щоб менше її мордували судами, душили монополіями на інформацію та на святу істину, щоб менше було охочих зробити з Україною те, що зробили з нею з допомогою преси в 1918 році.

Незахищена, злиденна преса — то чужа преса. Цю просту істину підтверджує і характер багатьох наших видань.

Степан ТКАЧЕНКО,
народний депутат, голова підкомісії з питань друкованих засобів масової інформації.

Продовжуємо розмову

СУЧАСНИЙ екологічний стан великих водойм України викликає дуже серйозну тривогу. Адже водні ресурси є стратегічним фактором для будь-якої країни, як і земельні угіддя, корисні копалини тощо. Від якості вживаної води залежить не лише здоров'я громадян, а й «самопочуття» економіки. Саме тому Комісія з питань екологічної політики протягом декількох місяців дуже уважно, навіть прискіпливо вивчала проект національної Програми екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води. Турбота за головну водну артерію України змушує звернутися і до проблеми стану всіх складових басейну.

Малі річки — велика тривога

Загалом басейн Дніпра на території України — це близько 300 тисяч квадратних кілометрів, тобто дві третини площі нашої країни, 80 відсотків усіх наших водних ресурсів. Воду з нього споживають 32 мільйони чоловік, 50 великих міст та промислових центрів, понад 10 тисяч підприємств, 2,2 тисячі сільських і 1 тисяча комунальних господарств, 50 великих зрошувальних систем і 4 атомні електростанції. І все це антропогенне навантаження нерівномірно розподілене на площі басейну Славути, тобто на його 15380 річках-притоках різного гатунку.

Деякі з них самі є відносно великими річками – Прип'ять, Десна, Сула, Ворскла, Псел, Самара вбирають у себе сотні приток з лівого та правого берегів. Саме вода приток Дніпра формує його сучасний стан, який у національній програмі визначено як «...стала тенденція до повномасштабної деградації всієї його екосистеми».

Малі річки замулюють змиви з сільгоспугідь. На їх берегах ведеться інтенсивна господарча діяльність, у русла скидають мільйони кубометрів стічних вод промислові підприємства. До нас звертаються керівники установ, громадські організації, прості люди з проханням звернути увагу, допомогти зупинити це свавілля. Отож Комісія з питань екологічної політики дуже вимогливо підійшла до розгляду програми, особливо, що стосується розділів «Пріоритетні завдання і комплекс заходів за основними напрямами дій», «Механізм реалізації та фінансування програми і контроль за її фінансуванням», з точки зору детального забезпечення їх законодавчою базою.

Останніми роками розроблено законодавчі основи охорони малих річок, раціонального використання і відродження їх природних ресурсів. Верховна Рада України прийняла Земельний, Водний, Лісовий кодекси, Кодекс України про надра. Вони в основному забезпечують законодавчі основи для реалізації реформи у сфері зв'язків людини і природи, в тому числі і того, що стосується водних ресурсів. Як великих водойм, так і малих річок. Водночас Комісія підтримує і доповнює ті положення Програми з екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води, де для створення механізму її реалізації передбачено розробити й затвердити на парламентському рівні 24 нових нормативно-правових документів, без яких неможливе виконання програми. Зокрема, треба прийняти такі закони України: «Про питну воду», «Про основні напрями державної політики у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки», «Про планування територій». Настав час внести відповідні зміни і доповнення до Земельного і Водного кодексів України, підготувати інші акти законодавства, що стосуються:

— здійснення державного моніторингу вод;

— введення Державного водного кадастру;

— визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарчої діяльності в них;

— режиму зон санітарної охорони водних об'єктів;

— користування землями водного фонду;

— складання паспортів басейнів річок.

Закладання таких законодавчих підвалин дасть природоохоронцям, водогосподарникам реальні правові можливості для дбайливого і раціонального ставлення до природи.

Водночас національна програма передбачає створення основ економічного механізму, здатного забезпечити акумулювання коштів і цільове фінансування заходів. Парадокс сучасної ситуації полягає в тому, що водойми басейну Дніпра, які самі «заробляють» кошти на своє відтворення, не отримують їх. Отже, треба домогтися того, щоб ці кошти були дбайливо зібрані і використовувалися за цільовим призначенням.

Треба сказати і таке: далеко не все у цій справі вирішують гроші. Окрім них необхідне бажання людей, їх відповідальність перед законом. Інколи простий здоровий глузд підказує: не розорюй береги, бережливо поводься з міндобривами, отрутохімікатами. Не дай потрапити у річку нафтопродуктам, не роби із заплав смітників, дотримуй вимог Водного кодексу щодо прибережних смуг, водоохоронних зон.

Отже, особливого значення набувають проблеми контролю за виконанням законодавчих актів. Що стосується малих річок, то комісія постійно тримає у полі зору їх стан. Є і рішення комісії «Про дотримання природоохоронного законодавства щодо охорони малих річок» (від 01.07.1991 р.), яке ми тримаємо на контролі. Протягом 1994–1996 років проведено ряд виїзних засідань комісії у Полтаві, Луганську, Рівному, Кременчуці разом з адміністрацією регіонів, представниками міністерств, відомств. Висновки, на жаль, далекі від втішливих. Ряд вимог Земельного, Водного кодексів, інших законодавчих актів України не виконують через брак коштів. Місцеві бюджети отримують 20 відсотків сум сплати за водні ресурси, однак практично ніде в Україні не спрямовують їх «... на відтворення водойм та територій, що прилягають до них» (Водний кодекс України). З порушеннями останнього освоюють прибережні смуги водойм у господарчих цілях, активно забудовують їх дачами.

Малі річки й далі потерпають через нашу безгосподарність. Лише поодинокі випадки свідчать про те, що деінде про них ще дбають. Так, Київський облводгосп (начальник — В. Семенченко) вже декілька років предметно займається відтворенням малих річок Петіль, Росава, Трубіж, Ірпінь. Полтавська обласна держадміністрація (голова — М. Залудяк) також наполегливо реалізовує регіональну Програму відродження малих річок. Багато працює над розв'язанням екологічних проблем водних ресурсів Донбасу керівництво Сіверсько-Донецького басейнового водогосподарчого об'єднання (начальник — В. Антоненко).

Ми розуміємо, що перспективи виходу України з економічної кризи дадуть змогу створити ліпші можливості для відродження малих річок, для повернення їм того, що у них забрано. Але й тепер можна робити більше, значно більше, посилюючи екологічне виховання та освіту, вносячи екологічну культуру в наше життя. Саме завдяки цим чинникам можна буде реалізувати той законодавчий потенціал, який ми закладаємо в нові закони. Без екологічної свідомості наших співвітчизників жодні закони не працюватимуть. Ні на великих, ні на малих річках.

Анатолій ПИСАРЕНКО,
заступник голови постійної Комісії Верховної Ради України з питань екологічної політики.

ДЛЯ ОРІЄНТАЦІЇ ЧИТАЧА. По території України протікає понад 63 тисячі малих річок загальною довжиною майже 136 тисяч кілометрів. З них близько 60 тисяч дуже малих — менше десяти кілометрів.

Понад 98 відсотків малих річок належить до басейнів Чорного й Азовського морів, і лише 2 відсотки — до басейну Балтійського моря.

У басейнах малих річок формується понад 60 відсотків водних ресурсів країни. Отож водогосподарські системи цих річок виконують різноманітні функції. Зокрема, на 67 відсотків вони забезпечують потреби сільськогосподарського водопостачання, на 35 – зрошення, на 25 — господарсько-побутові потреби населення. Так водою з малих річок користуються 60 відсотків мешканців обласних центрів і 90 відсотків — районних, а також 97 відсотків українських сіл.

У басейнах малих річок проживає майже 70 відсотків міського населення і понад 90 — сільського.

Під стягом християнської ідеї

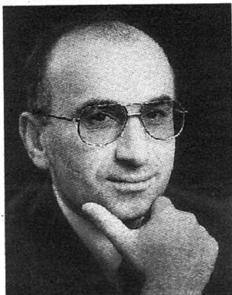
Загальний огляд християнських політичних партій Європи

ПАРТІЯ відрізняється від інших об'єднань тим, що прагне здійснювати політичну владу. Щоб досягти цієї мети за умов парламентської демократії та партійного плюралізму, вона має заручитися підтримкою якомога більшого числа виборців. Для цього партії намагаються, з одного боку, цілеспрямовано враховувати інтереси виборців, а з другого — не відлякувати їх своїми односторонніми вимогами.

Що ж являють собою християнські політичні партії? Вони здебільшого об'єднують прихильників клерикалізму, спираючись на соціальні принципи християнства. Перші християнські партії виникли в країнах Західної Європи в XIX столітті як сила, що протистояла соціалістам, котрі вимагали тоді обмеження впливу церкви на державу, громадське і культурне життя. Діяльність християнських партій в різних країнах і їхні політичні програми багато в чому схожі. Християнсько-демократичний рух в особі політичних партій виступає зазвичай під стягом ідей консерватизму, для якого найхарактернішими є інтегративна свідомість і традиційна мораль як основа збереження нації, природна нерівність людей та ієрархічність побудови суспільства, мінімальне втручання держави передусім в економічній сфері і відчутний державний контроль за політичною сферою. Основні принципи консерваторів — традиція, релігійність, авторитет, свобода та відповідальність, скептицизм. Нинішні консерватори намагаються знайти «золоту середину» між необмеженою ринковою стихією й деструктивною тоталітарною державною регламентацією. Для них характерні антиегалітаризм, антипротекціонізм, монетаристська економічна стратегія, збереження законності та порядку. Найяскравіше консервативна ідеологія серед християнських політичних партій виявилася в діяльності Християнсько-демократичного союзу в Німеччині. А найяскравішим представником християнського консерватизму є федеральний канцлер ФРН Гельмут Коль. Сучасні християнські партії в своїй діяльності значну увагу приділяють поліпшенню життєвого рівня населення через максимальне заохочення приватної ініціативи громадян і створення системи соціальних гарантій тим, хто їх справді потребує. За організаційною структурою християнські партії відносять до так званих масових партій, які є продуктом еволюції виборчого права. Вони, до речі, становлять переважну більшість політичних партій Європи. Найвідоміші — Християнсько-демократичний союз Німеччини, Італійська народна партія, яка виникла 1994 року на базі скасованої Християнсько-демократичної партії. За методами та засобами діяльності християнські партії належать до партій парламентського типу. Складаються християнські партії здебільшого з представників середнього класу і захищають інтереси дрібного приватного власника, малого та середнього бізнесу, а відтак — мають і відповідний електорат.

Як приклад — блок християнських демократів з християнськими соціалістами (ХДС/ХСС) у Німеччині, яку називають «партійною державою». У ст. 21 Конституції ФРН сказано, що партії «повинні брати участь у формуванні політичної волі народу». На основі цього положення політичні партії та створені ними політичні органи щедро фінансуються державою. Вони активно працюють у різних галузях — від дослідницької роботи в політичній сфері до надання допомоги країнам, що розвиваються, і підтримки зарубіжних партій зі схожими політичними програмами. Це повною мірою стосується як ХДС, так і ХСС. Обидві партії було засновано 1945 року. Перша налічує понад 700 тисяч членів, друга —близько 200 тисяч. Це типові впливові консервативні західні партії. До ХДС/ХСС тягнуться насамперед дрібні й середні підприємці. Вони мають базу серед професіоналів, людей вільних професій, у регіонах, заселених передусім католиками. У ХДС, скажімо, 25 відсотків дрібних і середніх підприємців. Робітників значно менше — лише 10 відсотків, проте більш як 40 відсотків чиновників і службовців. 5 відсотків припадає на пенсіонерів. 10 — на домашніх господарок. У земельних організаціях Шлезвіг-Гольштейну, Нижньої Саксонії та Вестфалії домінують фермери. Значна частина членів ХДС/ХСС працює в церковних організаціях. Серед членів ХДС католиків більше (59%), ніж протестантів (34%). Зазначу, що 57 мільйонів чоловік у Німеччині визнають свою приналежність до однієї з християнських конфесій. Серед них — 28,9 млн. чоловік протестантської віри, близько 28 млн. —римо-католицької. ХДС/ХСС має неабияку популярність серед заможних верств населення. Що ж до електорату, то на виборах доля ХДС дедалі більше залежить від підтримки середнього класу. Серед виборців найбільшу частину становлять службовці низького й середнього рівня (22%) плюс 20 відсотків — чиновники. Некваліфіковані робітники — 13 відсотків, кваліфіковані — 17, кустарі — 16. Ці партії мають підтримку селян, що традиційно для консерваторів.

Досить надійний і фінансовий стан обох партій. Нині ХДС і її політичне утворення — Фонд Конрада Аденауера значною мірою покладаються на державне фінансування. Така сама ситуація і в ХСС та її політичному утворенні — Фонді Ганса Зайделя. Дохід ХДС, скажімо, 1987 року становив 198,5 млн. марок, ХСС — 49,5 млн. марок.

Кілька слів варто сказати й про організацію ХДС. Сучасний апарат партії, особливо після структурної перебудови за часів перебування в опозиції, організовано значно краще, ніж у 50—60-ті роки. Новий голова партії Г. Коль узяв курс на централізацію партії. Земельні відділення підзвітні Бонну, який став центром вироблення партійної стратегії та розподілу посад для членів партії. Штаб ХДС має 200 штатних працівників. Виконавчий орган складається із 32 осіб. Партія створює спеціальні робочі групи для роботи серед конкретних верств населення — молоді, людей похилого віку, робітників, службовців. Організаційна структура ХСС у цілому збігається з адміністративним поділом Баварії (оскільки вона — головна, державна партія Баварії) і схожа на структуру ХДС та інших німецьких партій. Рішення ХДС на федеральному рівні приймає з'їзд, який відбувається раз на два роки. Делегатів з'їзду обирають за територіальним принципом від муніципальних, районних або регіональних організацій. Представники ХДС у Європарламенті є членами Європейської народної партії (ЄНП). Голова групи ХДС у ЄНП має право брати участь у роботі керівництва фракції ХДС у бундестазі. Раз на рік проводять спільні збори членів ХДС — депутатів Європарламенту та членів ХДС у німецькому парламенті. ХДС — член Європейського християнського демократичного союзу, Християнсько-демократичного Інтернаціоналу, а також входить до Європейського й Міжнародного демократичних союзів. До цих союзів входить і ХСС.

На тій самій основі здебільшого побудовано й інші християнські партії Європи. А їх нині налічується більше 35. Одна з найстаріших — Демократично-християнська партія Швейцарії. Вона заснована 1881 року і до грудня 1970 мала назву Консервативна християнсько-соціальна Народна партія. Налічує понад 60 тисяч членів.

Мабуть, найдраматичнішою є доля Італійської Християнсько-демократичної партії. Свої витоки вона бере з Італійської народної партії (ІНП), заснованої 1919 року за ініціативою італійського священика Луїджі Стурцо. Тоді ця партія була відома як «Пополарі». 1924 року на знак протесту проти фашизму ІНП виходить з парламенту. В 1943 році на базі «Попаларі» утворюється Християнсько-демократична партія (ХДП). В основі її програмних засад — головні принципи соціальної доктрини католицизму. Під час другої світової війни вона бере участь у русі Опору і співпрацює з партіями комуністів та соціалістів. ХДП функціонувала до 1994 року. За 51 рік свого існування вона входила до складу 52 урядів Італії, 46 з яких очолювали її представники. В зв'язку з поразкою на часткових адміністративних виборах 1993 року, на асамблеї ХДП було прийнято рішення про утворення нової партії, точніше, про повернення до власних джерел. 18 січня 1994 року проголошено створення Італійської народної партії. Частина членів партії, яка не сприйняла курс Міно Мартинаццолі, утворила в Римі партію під назвою Християнсько-демократичний центр. У червні 1995 року в ІНП відбувся ще один розкол. Внаслідок цього прихильники колишнього політичного секретаря Рокко Буттільйоне, лідера правого крила, утворили ще одну політичну організацію — Об'єднані християнські демократи.

Чи не найбільше офіційно визнаних християнських партій, хоч як це дивно, — в Нідерландах. З 1918 року існує Державна реформатська партія (ДРП), що налічує 24 тисячі членів. Реформатська політична федерація (РПФ) — Кальвіністська партія заснована 1975 року й налічує 8,5 тисячі членів. Реформатський політичний союз — протестантська партія. Заснована 1948 року і має 13 тисяч членів. Християнсько-демократичний заклик засновано 1976 року як передвиборний блок трьох клерикальних партій: Антиреволюційної партії (АРП), Католицької народної партії (КНП) і Християнсько-історичного союзу (ХІС). У жовтні 1980 року на об'єднавчому з'їзді ці партії оголосили про припинення самостійного існування й утворили єдину партію — ХДЗ. Вона налічує 120 тисяч членів. 19 з них — члени парламенту.

Інші християнські партії Європи мають схожі ідеології, програмні засади і соціальну базу.

І насамкінець про Україну.

У 1991 році було створено Українську християнсько-демократичну партію (УХДП), яку очолив колишній політв'язень В. Січко. Організаційними питаннями займався його син. За програмними орієнтирами УХДП була більш радикальна від своїх західноєвропейських «колег». Бути її членами, за статутом, мали право люди, «котрі приймають християнську систему моральних цінностей і не хочуть лишатися осторонь розв'язання широкого кола проблем, що постали в Україні, —релігійних, політичних, національних, економічних, соціальних, правових, мовних, моральних, екологічних тощо. Членство в УХДП зобов'язує до почуття особистої відповідальності й тривоги за долю України й рідного народу». До УХДП, яка передбачала й колективне членство, входили Союз ідеалістів та Українська греко-католицька спілка ім. Андрія Шептицького. УХДП мала реальне опертя хіба що в Західній Україні. Проте в неї були всі можливості об'єднати багатьох людей в Україні, оскільки 80 відсотків її населення сповідують саме християнську релігію. Але постійний розбрат, як всередині партії, так і з зовнішніми силами, призвів до її розколу. 1992 року заступник голови УХДП Віталій Журавський на базі частини партії створює ХДПУ. Решта її членів залишилася в УХДП, якою протягом тривалого часу продовжували керувати батько та син Січки. Потім новим головою було обрано пана Сергієнка з Києва. Частина людей, котрі не ввійшли в жодну з цих партій, утворює Християнський суспільний союз (ХСС). Осередки було створено в багатьох областях України, але її лідери не зареєстрували організацію як партію. Отже, роком народження ХДПУ можна вважати 1992 рік. Партія проявила себе тим, що внесла ряд законодавчих ініціатив. Виходячи з своєї малочисельності та незначного впливу в регіонах, вона зосередила увагу на тому, щоб заявити про себе хоча б на парламентському рівні. Звідси — проекти нової Конституції, законів про політичні партії, про вибори, про вільне віросповідання. В 1994 р. ХДПУ провела свій черговий з'їзд, готуючись до виборів у Верховну Раду, але спромоглася здобути лише один мандат. Пізніше до неї влився цілий ряд політиків, які мали вже певний досвід політичної роботи. Це були депутати попереднього і нинішнього скликань. У 1996 році в партії відбувся черговий розкол. Не задоволені методами керівництва, більшість обласних організацій провели з'їзд, а В. Журавський з прихильниками та новоствореними обласними організаціями — свій з'їзд. Маємо ще одну партію, чи почнемо нарешті об'єднуватися?

Василь КОСТИЦЬКИЙ,
народний депутат України, професор, член-кореспондент Академії правових наук України.

Нам заважають працювати, щоб присвоїти нашу власність

Президентові України Кучмі Л. Д.
Відкритий лист трудового колективу акціонерної компанії «Комбінат «Придніпровський»

Шановний Леоніде Даниловичу!

Шість років тому, в листопаді 1990 року, рішенням Кабінету міністрів України на підставі спеціально делегованих Верховною Радою повноважень молокопереробний комбінат «Придніпровський» було викуплено у держави, і він став першою в Україні акціонерною компанією. Власників акцій — більш як три тисячі.

Підсумок шести років такий. На комбінаті збудовано три нових заводи. На раніше діючих заводах створено сім нових технологічних цехів.

Багато які, особливо харчові підприємства України, використали наш досвід — вижили й вистояли за умов кризи.

Сьогодні наша акціонерна компанія — великий концерн з виробництва продуктів харчування: дитячих, молочних, лікеро-горілчаних та інших.

За 11 місяців поточного року приріст незбираної молочної продукції становив 25%. Ми повністю розрахувалися з селом, тим самим збільшили платежі до бюджету, над проблемою якого нині працює уряд. І, дивно, це не дає спокою декому із впливових осіб в області.

Протягом двох років роблять спробу за спробою розвалити комбінат, штучно зробити його банкрутом, щоб потім задарма відхопити ласий шматок акціонерної власності.

Вмикають усі можливі й неможливі адміністративні важелі. Податкова інспекція області штрафує комбінат на 200 мільярдів карбованців. Штраф визнано незаконним і скасовано перепровіркою з Києва (газета «Голос України», стаття «Оштрафовано на 500 років уперед, або Про трьох китів державного рекету», 5.12.1995 р.).

Прокуратура області, а потім Генеральна прокуратура України неодноразово надсилали заяви до арбітражних судів — обласного й Вищого. Але приватизацію визнають законною.

Змінюється тактика, починається залякування, фальсифікація, підтасування фактів — проти керівництва акціонерної компанії порушують кримінальні справи, які, зрештою, відхиляють «через відсутність складу злочину».

І ось новий виток — у Магдалинівському районі глава адміністрації «перекрив» поставки сировини маслозаводу, залякав людей безробіттям і деприватизував власність більш як трьох тисяч акціонерів, створивши на базі заводу друге підприємство з колективною власністю.

Рішення арбітражного суду про незаконність таких дій знехтувано. Але глава адміністрації району отримує підвищення до обласного рівня (газета «Голос України», стаття «Камо грядеші, Господи?», 30.05.1996 р.).

Замість виконання рішення суду в області розпочався новий тиск на суд, на комбінат. Упосте порушують кримінальну справу проти керівництва комбінату. Хвилі перевіряльників заполонили всі підрозділи. Людям не дають працювати, залякують, тероризують. Дві доби, з 21 по 23 жовтня, головний завод комбінату було заблоковано всілякими силовими структурами. Міліція не випускала в село молоковози, а в місто — автомашини з готовою продукцією. І тільки втручання преси — всі газети, радіо і телебачення виступили з протестом — поклало край цій сваволі.

Про те, що дії організовано згори, є вагомі докази: ряд окремих службових осіб в області регулюють розвал комбінату та інших харчових підприємств.

Колектив акціонерів комбінату «Придніпровський» вважає безперервну блокаду, економічні та силові провокації проти підприємства, яке стабільно працює і має високий авторитет у населення та потіснило у чесній конкурентній боротьбі на ринках Дніпропетровщини закордонних постачальників, — державним рекетом, спрямованим на підрив економіки села та переробної промисловості.

Акціонерна компанія «Комбінат «Придніпровський» прийняла рішення звернутися до Вас, шановний Леоніде Даниловичу, з проханням допомоги покласти край цій адміністративній сваволі. Ви — наш Президент, гарант законності і Конституції в Україні, на Вас і наше сподівання.

З повагою
делегати конференції акціонерної компанії «Комбінат «Придніпровський»:
В. ГАЛКОВА, голова зборів;
О. АСНІНА, секретар.

Точка зору

Два місяці тому у Києві відбулося перше засідання міжурядової канадсько-української комісії з питань економічного співробітництва (МКЕС). Високий представницький рівень сторін, атмосфера взаємного прагнення до практичних результатів і бездоганна організаційна робота створили благозвучний акорд новій сторінці канадсько-українських торговельно-економічних відносин. Щоправда, деякий дисонанс усе ж мав місце.

Заправте авто кукурудзою, точніше, продуктом із неї

А в перспективі й цукор для цього згодиться

За словами міністра закордонних справ Канади Л. Ексворсі, його країна приділяє значну увагу інвестиціям в енергетичну галузь України. Поруч з іншими у складі ділової місії Канади був представник канадської компанії Commercial Alcohols Inc., яка була зацікавлена фінансувати здійснення комплексного пілотного проекту спорудження в Україні заводу з виробництва паливного етанолу для промислових потреб, передати канадський технологічний досвід, менеджмент, забезпечити підготовку кадрів тощо і на спільній основі розвивати взаємовигідне виробництво.

Паливний етанол дедалі ширше використовується в Канаді як 8-12-ти процентна домішка до звичайних бензинів для підвищення їх октанового числа, як один із шляхів поліпшення структури споживання паливно-енергетичних ресурсів та їх навантаження на навколишнє середовище.

Перевага, а в наших умовах виявилось – «біда», цього проекту в тому, що технологічною сировиною є продукція рослинництва, насамперед зерно кукурудзи.

У ході презентації проекту Commercial Alcohols Inc. у рамках засідання МКЕС представник Мінсільгосппроду заявив, що в Україні немає потрібної сировини для налагодження виробництва паливного етанолу. Після цієї заяви в залі, де проходило засідання, на короткий час запанувала тиша...

В умовах енергетичних проблем економіки України, зокрема з пальним для транспортних засобів, технологія виробництва паливного етанолу з органічної сировини досить приваблива, оскільки дасть можливість скоротити витрати на придбання нафтопродуктів або сирої нафти для їх виробництва, поліпшити платіжний баланс держави. Екологічні характеристики виробництва задовольняють високі канадські стандарти.

Супутні вихідні продукти технологічного процесу мають значний попит у тваринництві та харчовій промисловості, а такі, наприклад, як збагачений корм для тваринництва, експортуються з Канади до Західної Європи з вищими прибутковими результатами, ніж самий паливний етанол. Супутні продукти «кредитують» виробництво паливного етанолу, здешевлюючи його початкову собівартість майже на 50 процентів.

Шляхом реалізації пілотного проекту, набуття технологічного досвіду та сучасного менеджменту в Україні можна закласти основу для розвитку нового сегмента в енергетичній галузі.

Крім економічних перспектив, виробництво паливного етанолу стало б «тягачем» для утворення масштабної інфраструктури: зайнятості сільськогосподарських виробників, особливо фермерських господарств у розвитку рослинництва і їх зацікавленості в гарантованих договірних умовах здавання-приймання їх продукції на переробку, розвитку зайнятості в транспортуванні, системі оптово-роздрібної торгівлі (заправні мережі), забезпечення високоякісними кормами для тваринництва, компонентами для харчової промисловості, замовлень на технологічні компоненти машинобудівній галузі.

Розвиток подібної інфраструктури сприяв би інвестиційній активності населення.

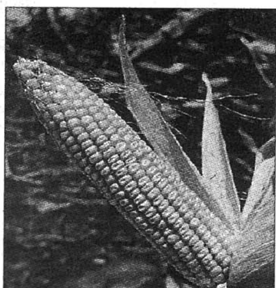
Зернові, зокрема кукурудза, пшениця та інші, є оптимальним сировинним продуктом у технології виробництва етанолу для промислових потреб. І цукрові буряки придатні для цього, хоч і менш ефективні.

10 літрів етанолу потребують 25-27 кг зернових.

Тонна зернових дає майже 400 літрів етанолу плюс високопротеїновий корм для молочних та м'ясних порід ВРХ, свиней і бройлерної птиці.

Реалізація проекту, який пропонувала канадська сторона, забезпечила б 100 млн. літрів паливного етанолу для промислових потреб на рік. Потреба в зернових – 250–270 тис. тонн на рік.

Один канадський бізнесмен, повернувшися з Києва після участі в жовтневому засіданні МКЕС, сказав: «Дивно, що Україна не може віднайти 250–270 тис. тонн зернових (необхідних для першого етанолового за-

воду на рік – І. С.) для того, щоб одночасно отримати кілька позитивних підходів до розв'язання паливних, сільськогосподарських і соціальних проблем. Адже ця кількість зернових вдвічі менша, ніж українські фермери одержали ще в 1994 році» (за даними Мінстату, 594,5 тис. тонн. — І. С.) Тоді ще скоріше ознаки «дистрофії» сільського господарства, аніж тенденції повернення йому славнозвісного титулу «житниці Європи». Прикро було чути ці слова.

Та порівняймо обставини.

З одного боку, сільське господарство України страждає від зменшення поголів'я. Бо зарізати худобу і продати шкіру стає дешевше, ніж годувати тварин. Вартість традиційних комбікормів продовжує провокувати зростання цін на м'ясну та іншу продукцію. Це особливо драматично позначилося на долі м'ясних птахофабрик. Агропромисловість страждає від нестачі пального, нерозвиненого фермерського і неефективного колективного секторів.

У таких умовах альтернативою може бути хіба що продаж за кордон сировини зернових. Замість того, щоб, принаймні, частково виготовляти не тільки для внутрішніх потреб, а й для експорту перероблену продукцію — високоякісні корми, створюючи добавлену вартість і додаткові робочі місця.

А нам пропонують фінансування і розвиток технології виробництва паливного етанолу для промисловості, яка потребує менше зерна, ніж Україна збирається експортувати для того, щоб забезпечити підтримку національної економіки, у тому числі сільського господарства.

Реалізація цього проекту прямо зацікавлюватиме фермерів у вирощуванні зернових. Гарантований їх збут може стати одним із напрямів допомоги фермерським господарствам.

А також полегшуватиме власну потребу сільського господарства в пальному і супутно додаватиме високоефективну поживу для відгодівлі тварин.

Створення мережі потужностей для виробництва паливного етанолу та його дистриб'юторської системи також сприятиме реалізації ідеї «самозабезпечення регіонів», яка є основою регіональної політики уряду.

Слід, вважаю, врахувати й такі факти. Майже 50 проц. сировинних потреб для виробництва спирту забезпечується сьогодні зерном, друга половина — цукровими буряками. Надходження цих культур на переробку для виготовлення спирту зростало: в 1995 році, наприклад, спирту було виготовлено на 26,7% більше порівняно з 1994 роком. У 1996 теж закладено зростання.

Цілком зрозуміла роль спирту в контексті бюджетних проблем та в експортній програмі України. Разом з тим, сьогодні Росія запроваджує односторонні обмежувальні заходи на імпорт українського спирту. А завтра, не виключено, продовжуватиме диктувати підвищення цін на сиру нафту і нафтопродукти.

На програму 1999 року річна потреба агропромислового комплексу України в автомобільному бензині становитиме 3 228 тис. тонн. Ціни на нафтопродукти для потреб сільськогосподарського виробництва, диктовані Україні ззовні, зросли за останні чотири роки в 51 раз. Хто може гарантувати їх стабільність в умовах непередбачуваної політики сусідніх країн–експортерів сирої нафти і готових нафтопродуктів?

Виробництво і застосування паливного етанолу не панацея. Але річ потрібна, бо корисна поряд з програмою використання стисненого природного газу як моторного палива. Це може стати вагомим чинником зменшення імпортозалежності паливно-енергетичного сектора і зміцнення економічної безпеки України.

Порівняно з вертикальним, горизонтальний рівень влади виявляє більше передбачуваності у розв'язанні певних проблем територій. Прагматичну зацікавленість у створенні пілотних потужностей з виробництва паливного етанолу на території області висловлює керівництво Кіровоградської обласної державної адміністрації, представники ділових кіл інших областей. Проте характер проекту не дозволить вирішити його долю силами ентузіастів і потребує урядової «парасольки» з наданням цілеспрямованих повноважень акціонерній структурі за участі зацікавлених іноземних інвесторів, українських галузевих державних (приватних) учасників у комбінації із залученням зовнішніх кредитно-фінансових джерел.

Патронаж уряду України над здійсненням проекту був би його реальним внеском у розвиток агропромислового комплексу і села.

Інакше нам доведеться ступити на поріг другого тисячоліття з архаїчними уявленнями про шляхи виходу з енергетичної кризи.

А тим часом уже відомо про успішне завершення наукових дослідів з виготовлення чистого палива із цукру за допомогою бактеріальних ферментів. Очікують, що ця розробка наукових центрів США та Великобританії революціонізує світову енергетичну промисловість. А ми ж бо цукор, здається, вміємо продукувати.

P. S. Можу передбачити широкий діапазон обурливих відгуків фахівців відповідних відомств на мою адресу. Від «некомпетентно» до «на кого працює?» Хочу запевнити — на Україну. Справді, моя компетентність обмежується доступними інформаційними джерелами і не може конкурувати з могутніми інформаційними ресурсами компетентних відомств. Проте я впевнений, що час неупереджено оцінить рівень компетентності. Час, котрий безповоротно спливає...

Ігор САНІН.

Пенсійна реформа: битий убитого везе...

Напередодні затвердження держбюджету на 1997 рік можновладці почали шукати шляхів поповнення його прибуткової частини. Відомо, що будь-які прояви гуманізму мають бути підкріплені фінансово. Однак нині уряд вирішив зіграти у «криве дзеркало» і вже вкотре вирішити проблему державної скарбниці коштом пенсіонерів, інвалідів і малозабезпечених, але законослухняних верств населення.

У пакеті законопроектів, розроблених Кабінетом міністрів і представлених на розгляд парламенту України, було окреслено віхи великого шляху пенсійної реформи. Щоправда, Верховна Рада України, дослівно, «розбомбила» «зібрання творів» виконавчої влади (деякі глави з цієї епопеї автори відкликали з парламенту самі), та ідея пенсійного перевороту не загинула і в недалекому майбутньому обіцяє реалізуватися у дещо конкретне.

Які ж «подарунки» приготував уряд своєму народові напередодні Різдва? Згідно з концепцією економічної стабілізації (законопроект «Про заходи щодо стабілізації народного господарства та економічного зростання в Україні» — підвалини перетворення податкового механізму) весь тягар податкових новацій лягає на систему соціального забезпечення.

— В Україні 27 млн. громадян мають право і одержують всілякі соціальні пільги, доплати й пенсії. При цьому в країні офіційно зареєстровано 21 млн. робітників, близько 3 млн. яких простоюють через тимчасове безробіття. Після нескладних підрахунків, враховуючи, що населення України становить 52 млн. чол., виходить: один працюючий годує трьох утриманців. Ідеться про всілякі відрахування з фонду заробітної плати (чинна система оподаткування з'їдає 52% заробітку), — коментує ситуацію міністр праці України Микола Білоблоцький.

Щоб послабити податковий ретязь на шиї підприємств, уряд запропонував перекласти частину податкової відповідальності на найманих працівників. Раціоналізатори пенсійної політики будують своє ноу-хау на засаді «врятування потопельця — справа рук самого потопельця». За словами заступника начальника пенсійного управління Міністерства соціального захисту населення України Ніни Міщенко, Кабінет міністрів наполегливо рекомендує: а) підвищити пенсійний вік жінкам — до 60 років, чоловікам — до 65 (на цей пункт Президент України наклав мораторій); б) скоротити категорії пільговиків — практично ліквідувати так звані списки №1 та №2 (перелік особливо шкідливих і шкідливих підприємств); в) відмовитися від практики нарахування пенсій за скороченого робочого стажу; г) ввести обмеження розміру пенсій до 250 гривень, а пенсіонерові, який працює, урізати пенсію до десяти мінімальних, але не менше як 30% заробленої ним пенсії; д) ввести персоніфіковані пенсійні рахунки, тобто перейти згодом від системи солідарності до системи приватного нагромадження.

На думку голови парламентської Комісії з питань соціальної політики і праці Юрія Буздугана, система пенсійної персоніфікації на даному етапі протипоказана Україні. За ситуації, коли гроші «на старість» нагромаджуватимуться громадянами до власної кишені, а не до спільної скарбниці, як сьогодні, говорити про справжній захист літнього і непрацездатного населення України вельми непросто.

Однак перш ніж розпочинати реформу, треба погасити заборгованість з пенсій та соціальних виплат (вона становить близько 2 млрд. грн.), а для цього треба повернути борги (1 млрд. 444 млн. грн. — дані листопада) Пенсійному фондові. Згодом, щоб зменшити «навантаження» на цю фінансову структуру на користь основної маси простих пенсіонерів, запропоновано чітко розмежувати джерела фінансування пенсій та інших соціальних виплат. Фахівці Мінсоцзахисту вважають, що ПФ не повинен обслуговувати громадян, пенсійне забезпечення яких здійснюється на підставі окремих законів, а також категорії, соціальні виплати й пенсії яким мають іти з держбюджету.

А поки що обриси пенсійного майбуття країни вельми туманні. Зрозуміло одне: розраховувати на безтурботну старість під державним патронатом не варто. Краще готуватися до осені життя замолоду й розраховувати на себе...

Ольга ВІТЕР.
Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

Все починалося з простої скарги: колектив Гребінківського відділення «Сільгосхімії» Васильківського району просив захисту від сваволі сучасних цукрозаводчиків.
І хоч конфлікт, як з'ясувалося, носив локальний характер, він потяг за собою цілу низку нових подій і фактів, які існували, на перший погляд, нібито самі по собі, а насправді були тісно зв'язані між собою.
Так виникла історія з кількома варіаціями.

Акціонери докупи зібралися й «Цукром» назвалися

1. Сир у мишоловці

У тісній конторці, куди набилися люди, струшувалося повітря від гніву й обурення.

— Нам же Бур'яненко обіцяв золоті гори, а тепер викидає на вулицю, — чулося з одного боку.

— Та не потрібні ми йому взагалі. Для нього головне не люди, а територія, яку ми займаємо, бо директорові цукрозаводу заманулося тут повісити прапор спільного з французами підприємства, — долітало з іншого кутка.

— Створив, бачте, хитре акціонерне товариство, де тільки одне начальство...

Щоб хоч трішки втямити, що ж таке сталося в завжди тихому селищі Гребінки, нічого не залишалося, як попросити всіх втихомиритись і розповісти все по порядку.

Суть «бунту», за словами співбесідників, зводилася ось до чого. Рік з чимось тому на Саливонківському цукрозаводі розпочалася бурхлива приватизація. Те, що до рук керівництва та інших працівників підприємства потрапила одна з найбільших в Україні цукроварень, працівників «Сільгосхімії» мало цікавило.

А от щодо того самого «хитрого», закритого акціонерного товариства під назвою «Цукор», це вже інше діло, яке і їх зачепило.

— Ви подивіться, — розповідали працівники «Сільгосхімії», — що то за імена в цьому товаристві, одне начальство. І такий нині має апетит, що й нас хоче проковтнути.

— Узяли цукрозаводчики до своєї компанії, — вели далі мої співрозмовники, — нашого керівника Коваленка. А той, значить, зібрав людей і каже: є, хлопці, можливість і нам зажити по-людськи. Цукрозавод хоче взяти в оренду на п'ятнадцять років нашу територію — як базу для ремонту французької техніки. Буде у вас робота, зарплата, працюватимете в об'єднанні «Цукор» і горя не знатимете.

І хоч люди просили дати їм можливість трішки подумати, керівництво стояло на своєму: давати згоду негайно, бо все одно виходу немає.

Контракт був підписаний. Фактично поза спиною колективу, бо тексту його ніхто й у вічі не бачив.

А вже через кілька днів люди схаменулися: як же це так — земля віддається закритому акціонерному товариству на 15 років, а їх беруть на роботу тільки на рік. Значить, через рік можуть викинути за ворота? Та й хто за них заступиться? Адже акціонерне товариство «Цукор» — не державне підприємство, а фактично приватне, де серед фізичних осіб, справді, одне начальство.

Словом, люди вдарили на сполох, вирішили відкликати свою згоду на передачу відділення «Сільгосхімії» в оренду і зажадали дозволу створити окреме державне підприємство «Агрохімія», що виконувало б свої попередні функції.

Після довгих суперечок на рівні району такий дозвіл було дано. Однак працівники відділення і далі б'ють на сполох, боячись, що якісь верхні інстанції стануть їм поперек дороги.

2. Що дозволено Юпітеру...

Звичайно, після всього почутого захотілося зустрітися з керівництвом цукрозаводу.

— Бур'яненка немає, — почув у відповідь, — він у селищній раді на сесії.

Однак у сільраді Ігоря В'ячеславовича знайти не вдалося.

— Ми чекаємо на нього, — повідомила секретар, —тим більше, що слухатиметься питання про мітинг.

— Який мітинг? — не зразу второпав я. — І при чому тут Бур'яненко?

Дізнавшись, що я з газети, на допомогу прийшов бородатий, але ще молодий чоловік, який відрекомендувався представником обласного проводу Конгресу українських націоналістів. Він охоче пояснив, що їхня організація наполягає на праві провести великий мітинг на стадіоні Гребінок на захист... Бур'яненка. І вручив заяву та листівку КУНу. «Громадськість Гребінок, —писалося в ній, — мусить протистояти мафіозно-загарбницьким замірам сімейного клану Засух. Ні — новітнім поміщикам!»

— Не розумію, — кажу, яке відношення має Засуха (глава облдержадміністрації) до Бур'яненка? Як і ваша поважна організація до господарських справ Гребінок?

Збиваючись на високий тон, чоловік з бородою став нервово пояснювати, що КУН категорично не згодний з рішенням Президента України про призначення ряду осіб головами обласних держадміністрацій, у тім числі й Анатолія Засухи, який нібито щось має до Ігоря Бур'яненка. До речі, сказав він, заступник директора цукрозаводу і голова профкому офіційно звернулися до КУНу з проханням узяти під захист І. Бур'яненка.

Справді, заступник директора Віктор Яковець підтвердив, що вони написали звернення до керівництва КУНу про захист керівників заводу. Мотив —підприємство замучили численні перевірки, які дестабілізують діяльність колективу. «Цікаво, —не втримався я від репліки, — як можна, організовуючи мітинги, боротися за стабілізацію?». І що це воно за реформаторська новація в нашому суспільстві: як тільки у господарського керівника з'являються серйозні проблеми, так і біжить до партій. Хто — до лівих, хто — до правих. Каже, я чесний, нічого не крав і красти не наміряюсь, а мене заїдають перевірками через мої політичні переконання... Чи не так?

Уже під вечір мені вдалося-таки зустрітися з Ігорем Бур'яненком. Він, розповідаючи про свій завод поскаржився, що обласна держадміністрація посилає сюди перевірку за перевіркою, заважають роботі, однак і до мітингу, і до КУНу він, директор, жодного відношення не має.

Яке ж було моє здивування, коли, виходячи з кабінету директора, у приймальні ледь не зіштовхнувся лобом з тим самим бородатим чоловіком.

3. За моє жито мене й побито

Події ці за пливом часу трохи почали стиратися з моєї пам'яті, як сталася нова зустріч. Вчорашній фермер, а нині голова КСП «Прогрес» Васильківського району Борис Тромса скаржився начальнику обласного управління сільського господарства Київщини Євгену Томіну на здирство керівництва Саливонківського цукрозаводу. А сталося ось що. Керівництво підприємства, крім створення відкритого акціонерного товариства, куди ввійшов колектив підприємства, як уже говорилося, організувало ще одне акціонерне товариство — закрите типу —«Цукор». Переслідувало воно нібито благородну мету: разом з селянами вирощувати цукрові буряки, переробляти їх, а кінцевий продукт ділити «по-братськи».

Для цього акціонери брали в оренду землю, забезпечували селян насінням буряків, гербіцидами, пальним, спеціальною технікою французького виробництва.

Однак трапилося так, що за дорю врожаю завод в особі акціонерного товариства «Цукор» юридичної відповідальності не несе. Зате селянин за одержані ресурси зобов'язувався розраховуватися з заводом валютою чи матеріальними цінностями.

Так-от, КСП «Прогрес» виділив ЗАТ «Цукор» під посів буряків 600 гектарів землі. Заводчани дійсно направили на село все, що потрібно для роботи. Однак з великим запізненням. В результаті буряк не зійшов. З 600 гектарів сходи зазеленіли десь на гектарах 50.

Не дбали заводчани й про обробіток рослин (а це за угодою — їхня функція). То навіть ті площі, що вже зазеленіли, заросли бур'янами. А звідси і відповідний урожай.

Недавно Борис Тромса поїхав до Ігоря Бур'яненка, щоб забрати 45 тонн солярки, які завод зобов'язувався віддати за раніше поставлених свиней. Яке ж було здивування голови КСП, коли почув він від директора: «Ні, голубе, я тобі нічого не винен. Навпаки, ти мені винен 180 тонн цукру. За що? А за гербіциди, насіння і техніку, які я давав під вирощування буряків. Не моя, а твоя вина, що ти зібрав їх так мало». Тепер, сказав Борис Тромса, доведеться розраховуватися майбутнім урожаєм.

З цього приводу начальник Київського облуправління сільського господарства Євген Томін сказав ось що:

— Не тільки в нас, а й у більшості інших регіонів під час так званої «приватизації» переробної галузі 92—94% акцій підприємств дісталися колективам заводів. Селяни у відповідь почали різко скорочувати посіви буряків. Бачачи таку тенденцію, цукровики, придбавши гербіциди, насіння, техніку, часто із залученням іноземних фірм, заходилися самі вирощувати буряки. Це ж зробили й саливонківці. Вони набрали 6 тисяч гектарів землі не тільки на Київщині, а й в інших областях.

Вони начебто й добра справа — переробник підставляє плече селянину у скрутний для нього час. Тільки я вважаю, що кожен має займатися своїм ділом. Той, хто має справу з вирощенням солодкого кореня, знає, яка це тонка справа. Тут треба немало знань, досвіду, уміння робити все вчасно і точно. А де ті фахівці на цукрових заводах? І ось на більшості полів, де хазяйнували цукровики, картина однакова: бур'яни, кволі рослини, урожай 120—130 центнерів з гектара, коли на сусідніх площах — 300—400. Та ще й збирають заводчани так, що половина коренів у землі залишається — вони ж ні за що не відповідають. І результат: люди на селі залишилися без копійки. Заводчани ж своє все одно видеруть. Скаржаться, що я замучив їх перевірками. Але як можна спокійно дивитися на те, що виробляють з селянами саливонківці?

4. Замість коментаря

Не збираюся цю історію якось коментувати. Звернуся лише до переказу двох офіційних довідок.

Перша. Серед фізичних осіб — засновників акціонерного товариства «Цукор» — значаться: все керівництво Саливонківського цукрозаводу, директор дослідного господарства, дружина начальника райвідділу міліції, дружина колишнього глави районної держадміністрації, керівник одного з обласних управлінь, дружина високого київського чиновника. Підкреслюю — нічого не коментую. Та й що коментувати? І так видно: чесні й порядні люди зібралися гуртом і плідно працюють. І нічого загальнонародного вони не «прихватизували». Бо й докупи в «Цукрі», одразу видно, зібралися виключно з думою про народ. Звичайно ж, і партійний захист їм потрібен. А від КУНу чи ще когось — то справа смаку. Правда ж?

Друга довідка. Тільки селяни Васильківського району з своїх буряків виробили 29 тисяч тонн цукру. 5 тисяч з них віддано господарствам. 13,8 тисячі тонн цукру селяни так і не одержали. Шукають, куди ж зникли оті 13,8 тисячі тонн.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

З перших рук

УТ «під Бабича» як телебачення майбутнього?

Народний депутат України Валерій Бабич про «варіант українського громадського телебачення» і деякі інші проблеми, які перетворилися на «НП республіканського масштабу»

— Валерію Георгієвичу, прийміть вітання із цілковито новою і незвичною для вас роллю: судячи з деяких газетних публікацій, відтепер ви — український чи то Берлусконі, чи то Ерсан, чи, може, Шпрінгер, який став власником національної імперії мас-медіа. Коли продовжити аналогії із згаданими особами, то що у вас перше на черзі: утвердження власного іміджу за допомогою телебачення, створення українського футбольного суперклубу а-ля «Мілан» чи відразу, без попередньої підготовки — кидок на вакансії у верхніх ешалонах влади?

— Вибачте, що не можу подякувати вам за «вітання», бо, судячи з їхньої спрямованості, вони призначені не мені. А чужим я користуватися не звик. І з футбольними, міністерськими чи іншими «зоряними» пристрастями теж доведеться почекати.

— Але ж ви не приховуватимете, що ось уже кілька місяців впритул займаєтеся досі незвичним для вас бізнесом — ринком мас-медіа. Я навіть не про те, що створений вами міжнародний фонд, який зі старту грає, як культурист біцепсами, мільйонами доларів, якось дивно раптом запалав любов'ю до вітчизняних редакцій. Ви, кажуть, заявили на прес-конференції, що готові вкласти більш як півсотні мільйонів доларів на підтримку української преси. І це зовсім не схоже на жарт, якщо згадати, що під час підписання установчих документів фонду вам доброзичливо аплодували як члену делегації співзасновника — американської асоціації «Християнський міст» — представники наймогутнішої сучасної інвестиційної компанії світу «Мерріл Лінч». Але найнесподіваніше, мабуть, було інше: за кулісами щонайзапеклішої боротьби за наймасовіше вітчизняне джерело інформації — перший і другий канали Українського телебачення — знову ж таки опинилися ви зі своїми суперкапіталами. Принаймні, ідея створення так званого «українського громадського телебачення», як з'ясувалося, переважно грунтується також на ваших мільйонах.

— Давайте про все по порядку. Те, що «Українська фінансова група» не новачок у сфері мас-медіа, багато хто знає. Зокрема, ні для кого не таємниця, що ми співзасновники двох популярних видань. Так, майже п'ять років тому (до речі, в січні 1997-го — ювілей) УФГ спільно з Українською спілкою промисловців і підприємців заснувала «Ділову Україну» (втім, щоб бути правдивим, треба сказати, що спочатку нам довелося засновувати й саму УСПП). А потім із задоволенням увійшла до колективу засновників «Галицьких контрактів». Водночас УФГ підтримувала цікаві починання багатьох інших редакційних колективів — і у сфері періодичної преси, книговидання, і на радіо та телебаченні, залюбки співробітничала з окремими журналістами, а в разі потреби, допомагала у важкий час. Втім, усе це відбувалося на ваших очах, тож не потребує докладної розповіді.

Мабуть, зайве нагадувати й про те, з якими надзвичайно великими трудношами і складнощами мають справу журналісти останніми роками. Не таємниця також, що багато редакцій традиційно звернулися за допомогою до «Української фінансової групи». Я не називатиму конкретно ці друкарські видавництва, структури радіо і телебачення — їх керівники добре пам'ятають і зміст звернень до нашої компанії, і розмови зі мною або моїми колегами. Оскільки в УФГ не звикли витрачати час на загальні розмірковування або порожні обіцянки, то ці прохання трансформувалися у конкретні цілі і завдання. Принаймні, під час довгих переговорів, бізнесових відряджень за кордон і я, і мої колеги говорили також про перспективи українських мас-медіа, необхідність інвестування в цю сферу підприємництва. І треба сказати, деякі зарубіжні колеги виявили цілком конкретний інтерес до цих пропозицій. На жаль, відомі всім ускладнення в інвестиційному кліматі нашої країни стримували і стримують солідні, респектабельні капіталовкладення. Тому треба було або очікувати зміни ситуації в цілому в Україні, або намагатися розв'язувати питання у міру можливості самотужки. Ми обрали другий варіант. Проте саме він раптом спричинив отой нездоровий ажіотаж, про який ви згадували.

Так, міжнародний благодійний «Український християнський фонд» планує підтримку наших вітчизняних засобів масової інформації. Про це, справді, говорили на прес-конференції представники засновників й української, і американської сторони. Причому, можливо навіть, ця підтримка розпочнеться дещо раніше за офіційний термін презентації фонду, запланованої на березень 1997 року, скажімо, відразу після того, як завершать процедуру реєстрації УХФ, буде розв'язано кадрові та інші проблеми, пов'язані з формуванням дієздатного апарату міжнародної структури.

Але в згаданих мною переговорах із західними партнерами йшлося не лише про друковані видання. Приміром, як свій власний біль УФГ сприймає катастрофічні наслідки пожежі, що зруйнувала телерадіокомплекс на Хрещатику, 26. Ми постійно шукаємо на Заході ділових партнерів, зацікавлених у тому, щоб вкласти свої капітали у відродження головних українських теле- і радіоканалів, постачати сюди сучасні технології, обладнання. Деякі із зацікавлених сторін уже побували в Києві, провели ділові зустрічі з працівниками Держтелерадіо, а після створення Міністерства інформації зробили візит і до представників цього відомства. Якщо декому не подобається така допомога, я готовий вислухати заперечення і відповісти по суті. Переконаний: нині потрібно значно більшій кількості і ділових, і державних структур приєднатися до розв'язання проблем усунення наслідків пожежі на найвідомішому комплексі Українського радіо і телебачення, інших проблем відродження мас-медіа в Україні. Це справа честі країни і гостра загальнодержавна потреба, і, зрештою, елементарна данина пошани журналістам.

Шукаємо ми й інші форми допомоги вітчизняним мас-медіа. Не приховував і не збираюся приховувати, що останніми роками з цього приводу до УФГ не раз зверталися і керівники Національної телекомпанії, і народні депутати, і представники адміністрації Президента та уряду. Йшлося й про інвестування в технічну модернізацію комплексу на Хрещатику, і нового телевізійного центру на Сирці, а також про необхідність фінансового забезпечення творчого процесу в колективі УТ, вчасних виплат заробітної плати працівникам тощо. Проблем — щонайгостріших, пекучих — назбиралося безліч. А останніми днями ситуація взагалі загострилася до межі: потрібно до початку року розв'язати масштабні і принципово важливі питання перебудови діяльності Українського телебачення, а державне фінансування зведене до мінімуму.

УФГ не могла і не може залишити поза увагою ці прохання, хоча, повірте, й інших клопотів у нас вистачає — будь-якій компанії нелегко підняти вантаж інвестиційних проектів загальною вартістю 750 мільйонів доларів. Проте ми, принаймні, дуже відповідально і уважно ставимося до пошуку потрібних інвесторів за кордоном, розглядаємо свої внутрішні фінансові можливості. Що ж у цьому дивного, тим паче — поганого? Тож я був просто здивований якимись натяками, спробами знайти моральну або ділову неохайність у згаданих зусиллях моїх і моїх колег (адже саме таке «копання» стало змістом деяких публікацій). Коли це спроба знайти сенсацію, то адреса вочевидь невдала, йдеться про «чорнову роботу» —пошук інвестицій, допомога журналістам, а не про прояв якогось політиканства.

Коли з'явилися перші спроби організувати кампанію шельмування, щоб зірвати роботу з відродження Українського телебачення, то лишається тільки розібратися, кому це вигідно. Саме тут і знайдеться дещо для сенсаційних викривань. А я до закулісних війн втягуватися не маю бажання — ні прямо, ні опосередковано.

— Дякую за відвертість! А ображатися на журналістів таки не варто. Адже справа не в якійсь невдячності або упередженості. Багато що в країні пізнається у контексті політичних подій, що відбуваються. А вони вельми непрості. Зокрема, в політичній атмосфері явно почало відчуватися наближення бурі пристрастей, яку супроводжує в будь-якій країні «зміна караулу» у верхніх ешалонах влади. З'явилися перші кандидати у президенти країни, безліч розмов про кадрові зміни в Кабінеті міністрів, та й щодо парламенту багато хто пам'ятає «танковий досвід російської демократії». А ваша постать і в політиці, і в бізнесі привертає до себе увагу. Навіть коли ви цього разу й не збираєтеся у президенти. Мимохіть пригадуєш, як на виборах у США мультимільйонер Перро купив рекламний час на телебаченні і цілковито «власним коштом» зміг провести потужну передвиборчу кампанію. Але ж ви не розкриєте свої потаємні плани...

— Не слова, а справи ніколи не обдурять. Ось і в нашій ситуації спробуйте скористатися таким підходом. І переконаєтеся, що слова мої вкотре не розходяться з ділом, і вони досить красномовні. Якби я планував підняти свій авторитет в очах громадськості за допомогою преси, то робив би це давно і геть інакше. Крім того, мені не треба було б скуповувати якісь телерадіоканали або редакції газет. Адже за всієї щирої шанобливості щодо ваших колег я відмовляюся від більшості пропозицій виступити у пресі, по телебаченню, радіо. Чому? З одного боку — катастрофічно бракує часу. А з іншого — переконаний у тому, що людину головно мають характеризувати не слова, а вчинки. Нескінченні прес-конференції та інтерв'ю — то не мій стиль. Так, у відповідь на численні прохання ваших колег-журналістів і представників усіх гілок влади (ось де дивовижна одностайність) я взявся допомогти деяким засобам масової інформації. Проте без самореклами.

Лише не уявляв собі, що це може спричинити якусь недоброзичливість. І в кого — у журналістів! Ну а коли стільки метушні довкола «шкури невбитого ведмедя», то що станеться, як і справді, «буде що ділити»...

Але у брудний бізнес я не йду — за жодних обставин. Тож коли довкола моєї участі в інвестиційних проектах, пов'язаних з підтримкою українських мас-медіа, пристрасті не вляжуться, на жаль, доведеться залишити цю справу. І такий результат, далебі, буде вже не на моїй совісті. Не перебільшую своєї ролі у згаданих інвестиційних проектах і вважаю цілком скромним той внесок, який міг би адресувати співвітчизникам-журналістам у цьому разі — сучасне життя створило тут потреби надто великі для того, аби їх могла «закрити» УФГ або будь-яка інша компанія, той чи той бізнесмен. Проте і кілька мільйонів доларів таки могли б допомогти в якихось редакціях, на теле- чи радіоканалах розв'язати нагальні проблеми. А ця «крапля» у свою чергу допомогла б хоч трохи поліпшити ситуацію в інших сферах суспільного життя. На мою думку, саме таких естафет конкретних справ бракує сьогодні в країні більш за все. То навіщо ж рубати по живому?

Інтерв'ю вів
Вадим БІЛУН.

Грушевського шанують в Угорщині

З ІНІЦІАТИВИ Товариства української культури в Угорщині та посольства України в цій країні в Будапешті проведено міжнародну науково-практичну конференцію, присвячену життю та творчості видатного вченого, громадсько-політичного та державного діяча Михайла Грушевського.

Форум зібрав провідних науковців континенту, що досліджують непересічні доробки великого українця. Перед численною аудиторією, крім зарубіжних фахівців, виступили вчені з Києва та Ужгорода. Приємною несподіванкою для учасників конференції стала грунтовна доповідь кандидата історичних наук Дмитра Ткача — Надзвичайного та Повноважного Посла України в Угорщині.

На думку голови Товариства української культури Ярослави Хортяні, в Угорщині ще досить слабо знають історію становлення української державності. Здебільшого цей процес сприймається крізь призму коментарів російських вчених та дослідників.

— Тому й хотіли цією конференцією продемонструвати, — наголосила пані Ярослава, — що, попри складну економічну ситуацію, наукове життя в Україні триває і з'являється чимало фундаментальних праць. Прикро, але деякі угорські вчені пишуть про Україну, навіть не знаючи її мови, не спілкуючись з українськими колегами. Цю прогалину прагнули заповнити, запросивши на конференцію угорських дослідників-українознавців.

Увага до нашої держави — одного з безпосередніх сусідів, на території якого до того ж проживає близько 200 тисяч угорців, — з боку науковців УР дедалі більше зростає. В трьох провідних університетах Угорщини — Будапештському, Сегедському та Ньїредьгазькому — відкрито кафедри української мови, де не лише вивчають історію нашої держави, а й «проектують» уроки минулого на сьогоднішні процеси в Україні.

Про це розповіла мені після конференції студентка IV курсу кафедри української мови Будапештського університету Єва Келемен. До речі, її мама — українка і народилася вона в Києві.

Крім Єви, в роботі конференції взяли участь й багато інших студентів з різних міст Угорщини, які вивчають українську мову та історію нашої держави.

«... Україна не тільки для українців, а для всіх, хто живе на Україні...» — це гасло Грушевського і сьогодні є дороговказом.

Дмитро Ткач, оцінюючи підсумки конференції, сказав кореспондентові «ГУ»:

— На форумі прозвучало багато цікавих, оригінальних думок та узагальнень стосовно творчої спадщини Михайла Грушевського. Приємно, що співініціатором та організатором заходу виступило Товариство української культури в Угорщині, яке нині святкує водночас з ювілеєм Грушевського і свої народини — 5-річчя з дня заснування.

З пам'ятною датою українську громаду в Угорщині привітав перший заступник міністра закордонних справ України А. Бутейко. Відбувся урочистий прийом, де представників товариства щиро здоровили угорські друзі, мистецькі колективи з України.

Довго звучали в залі українські мелодії, заворожуючи своєю чарівністю вечірній Будапешт. Зі стіни в обрамленні рушника гордо дивився на нащадків Грушевський, ідеї якого знову проростають у благодатному грунті.

Микола ГОРВАТ.

Будапешт.

У номер

● *Черкаси*

Риба не може кричати «SOS»

Ще на пам'яті екологічна драма, що сталася минулої зими на Кременчуцькому водоймищі. Тоді через спад рівня води, який допустили енергетики, загинуло близько 5 тисяч тонн риби.

Нинішньої зими ситуація повторюється — знову «скинули» воду, і в сотнях «блюдців», утворених на мілині, безпорадно борсається риба. Якщо енергетики не схаменуться і не піднімуть рівень водосховища, може трапитися непоправне.

Тим часом, замість оперативних дій, два солідних міністерства — Мінрибгосп та Міненерго з'ясовують стосунки і на місцевому рівні, і у Вищому арбітражному суді України, де розглядається справа —хто винен у минулорічному заморі «живого срібла».

● *Донецьк*

«VISA» як новий платіжний засіб

Пластикову картку системи «VISA» презентував у Донецьку «Приватбанк». Саме він перший в Україні ввів у обіг новий платіжний засіб і сподівається знайти в донецькому регіоні чимало потенційних клієнтів. Утім, на думку спеціалістів, втілення новинки стримує не так консерватизм мислення, як нерозвиненість системи безготівкових платежів.

● *Чернігів*

Кожен — грішник...

За два роки притягнуто до адміністративної відповідальності, по суті, все населення Чернігівської області. Таку сенсаційно вражаючу статистику навів у звіті на сесії обласної Ради щойно призначений начальник УВС області Валерій Бовза. Як не прикро, і депутатський корпус не без гріха. Сесія одностайно дала згоду на притягнення до кримінальної відповідальності депутата облради Віктора Голобородова, якому висунуто звинувачення в організації фіктивного банкрутства компанії «Аспек» та ошуканні десятків тисяч вкладників.

● *Житомир*

Під подушкою — граната, в загашнику — гармата...

На Житомирщині під час операції «Зброя» вилучено 1086 одиниць різної зброї, 116 тисяч набоїв. Найбільший «урожай» — у північних районах. У домогосподарки з Коростишева знайдено понад дві тисячі бойових набоїв. Учителька з Брусилівського району збиралася «оборонятися»... гранатою. На житомирському цвинтарі під сосновим гіллям знайшли два гранатомети та кілька автоматів. А один овручанин добровільно здав... гармату, що кріпиться до військових літаків.

● *Кіровоград*

Чечня заплатить будівельникам

Грошову компенсацію кіровоградським будівельникам, які виконували відновлювально-будівельні роботи в Чечні з травня по серпень ц. р., буде виплачено. Про це офіційно повідомив, перебуваючи в Кіровограді президент Вайнахської (Чеченської) діаспори в Україні Руслан Акаєв. Він гарантував це під час зустрічі із завербованими будівельниками.

Вітчизняний стиль

Крани такі, що мало місця

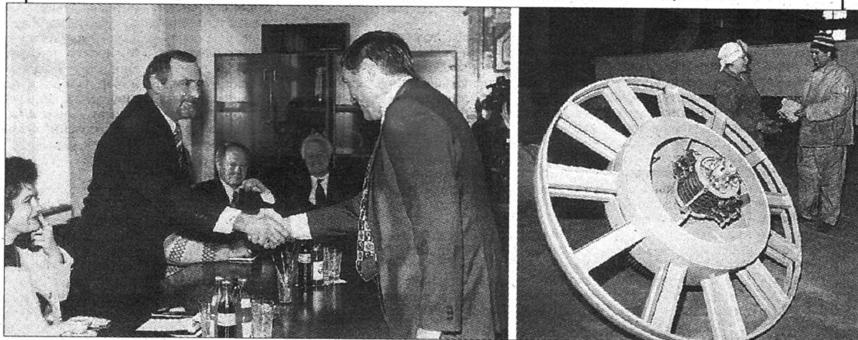
АТ «Запорізький енергомеханічний завод» відомий в Україні та за її межами як виробник потужних мостових і козлових кранів для теплових і атомних електростанцій. Але нині попит на цю техніку обмежений через неплатоспроможність потенційних замовників з України і Росії. Виробництво високоякісної продукції підтримують здебільшого контракти із далеким зарубіжжям.

Тепер позиції запорізьких кранобудівників на світовому ринку зміцніють. Підставою для такого твердження є вручення Нідерландським інститутом науково-прикладних досліджень (TNO) сертифіката про відповідність системи забезпечення якості продукції АТ «ЗЕМЗ» вимогам міжнародних стандартів.

Але, якщо говорити відверто, то про «ЗЕМЗі» знають і фіни. Запорізькі кранобудівники плідно співпрацюють із фінською фірмою «КОНЕ», яка детально вивчила і рівень, і можливості, і... світогляд партнера. У співпраці вже виготовлено чотири крани для Іллічівського морського порту. Нині у стадії запуску ще один контейнерний великоваговий перевантажувач для одеситів, який буде готовий уже в першому кварталі наступного року. Крім того, ведуться спільні розробки з виготовлення кранів для металургійного комбінату «Запоріжсталь», Криворізької ДРЕС.

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

На знімках Бориса ДВОРНОГО: заступник директора Інституту TNO пан Хазебрук вітає президента АТ «Запорізький енергомеханічний завод» Михайла Ткалича (праворуч) із одержанням міжнародного сертифіката якості; у цехах підприємства виготовляють деталі підйомних кранів великої потужності.

Призер

«Плесните колдовства в хрустальный мрак бокала»

Цього року виповнилося 70 років фірмі «Укрвино». Свій ювілей київські винороби відзначили двома медалями на міжнародному конкурсі в Ялті — іскристе вино «Злато скіфів» одержало золото і Гран-прі, а «Гранатовий браслет» — срібло. Більш як 50 найменувань виноградних вин сходить з ліній фірми — в тому числі марочні, столові, міцні, десертні — в оформленні, що відповідає європейському рівню.

Колектив фірми впевнений, що їхня продукція прикрашатиме чимало новорічних столів.

На знімку: оператор Галина Стенюк.

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

Проблема

Доба капіталістичного ренесансу в Україні: чи можливо це?

Відтоді, як незалежна Україна стала на вибоїстий шлях ринкових відносин, в країні почав відроджуватися клас дрібних капіталістів. Згадаймо історію: спочатку капіталізм як суспільно-економічна формація був вельми прогресивний. Сьогодні, коли кажуть про пагони капіталізму, мають на увазі розвиток приватного підприємництва, малого і середнього бізнесу (МСБ).

А втім, поняття середнього бізнесу в українському законодавстві відсутнє. Та й малий займає незначне місце в правових талмудах держави. Про юридичні прогалини та інші проблеми підприємництва в Україні йшлося на одному з круглих столів у Всесвітньому банку. В цивілізованому світі малий та середній бізнес дає чималий внесок до держбюджету. Частка МСБ у ВВП розвинутих країн становить близько 60%. В Україні поки що 4%. За даними Міжнародної організації праці, завдяки приватному підприємництву ефективно розв'язують проблеми зайнятості: в цивілізованому світі від 60 до 80% працездатного населення працюють в малому та середньому бізнесі. У нашій країні всього 5% працездатних громадян таким чином розв'язали для себе проблему безробіття.

Що ж заважає нормальному розвиткові українського бізнесу, точніше малим його формам? Вороги... За твердженням президента Асоціації консалтингових фірм України Олександра Пасхавера, працівники держапарату, чиновники загалом вороже ставляться до приватного капіталу. У нього немає персоніфікованого захисту. Витоки такої «ксенофобії» пан Пасхавер пропонує шукати не в ідеології, а в менталітеті нинішніх можновладців...

А моральна підтримка для недержавних суб'єктів економічної діяльності на цьому етапі, мабуть, важливіша за матеріальну. На думку заступника голови Фонду державного майна, «хрещеного батька» малої приватизації Олександра Бондаря, нині чекати на фінансову допомогу бізнесу від держави — цілковита утопія. Пан Бондар пропонує звернути увагу, насамперед, на соціальний захист народу — віддати всі борги по зарплаті й пенсіям, підняти купівельну спроможність населення й таким чином допомогти приватному підприємцю, збільшивши попит на його товари та послуги.

Сьогодні, щоб бути чесним бізнесменом і успішно вести справи, потрібні неабиякі організаторські здібності, стартовий капітал й талант психолога для спілкування з бюрократичною системою. Такого висновку дійшли шляхом соціологічного опитування представники Міжнародної фінансової корпорації, яка здійснює в Україні проект підтримки малого бізнесу. За даними опитування, для того, щоб відкрити свою фірму український бізнесмен має заплатити за реєстрацію, ліцензію й інші «непередбачувані табу» приблизно 1069 доларів. А щоб улаштувати всі організаційні моменти, керівник малого підприємства мусить витратити на це близько 30% свого робочого часу. Додамо до цього податки, інфляцію, кредитні відсотки, труднощі реалізації, плаваюче законодавство тощо і отримаємо те, що маємо — недорозвиненість недержавного сектора. За таких умов займатися підприємництвом (зазначу, чесно, без криміналу) можуть лише камікадзе.

Ольга ВІТЕР.

Зв'язок

Алло! Я вас чую і... бачу!

З легкої руки україно-американсько-голландсько-німецького ЗАТ «Утел» перед українськими телефонними абонентами відкрилася нова можливість — всесвітня цифрова мережа з інтеграцією послуг ISDN. Доступ до мережі збільшує швидкість передачі повідомлення на 85%, що зменшує плату за телекомунікаційні послуги. ISDN також уможливлює відеозв'язок. Перебуваючи в різних куточках світу, ділові партнери можуть вільно спілкуватися, слухаючи і бачачи одне одного, спільно опрацьовувати документи, проводити міжнародні конференції.

На презентації новітньої технології за допомогою відеозв'язку з Бельгією перед присутніми виступив голова Європейського форуму користувачів ISDN Курт Кьоніг. За його словами, до 2000 року цей вид зв'язку стане буденним в Україні і не дорожчий за звичайний. Нині ISDN обслуговує користувачів 50 країн світу.

Сьогодні новинка доступна лише у Києві. Однак, за словами віце-президента «Утел» Анатолія Стеценка, вже наступного року цю мережу послуг буде розгорнуто в Рівному, Луцьку, Івано-Франківську, Одесі, Черкасах, Миколаєві і Тернополі. А в перспективі черга дійде до всіх обласних і навіть районних центрів. Нині налагоджено зв'язок з Німеччиною, Бельгією, Угорщиною і Польщею. У першому кварталі наступного року до цього переліку потраплять ще Франція, Швейцарія, Нідерланди, Англія та США.

Присутній на церемонії перший заступник міністра зв'язку Олександр Гнелецький зазначив, що завдяки діяльності «Утел» на українському терені завершено перекомунікацію застарілих АТС в усіх областях. У грудні відбулося відкриття останніх нових цифрових електронних телефонних станцій у Рівному та Луцьку. За чотири роки діяльності на українському ринку західні партнери інвестували понад 100 мільйонів доларів.

Юліана ШЕВЧУК.

Сеанс у масажиста

Я БІЛЬ РОЗВЕДУ РУКАМИ

Кажуть, відчувши хоч раз на собі дію масажу, входиш у смак, розуміючи, що це потрібно для твого здоров'я. Але одна справа розуміти, а друга — віддавати гроші. Бо, як і раніше, послуги масажиста — дороге задоволення: в середньому 5-10 доларів за сеанс. Звісно, рекомендований лікарем масаж у поліклініці, можливо, нічого й не коштуватиме, та чи багато користі може дати лише 10-хвилинний сеанс, ще й з обмеженим переліком послуг? Щодо деяких приватних фірм, то вони витрачають на клієнта 40, а то й більше хвилин. На цьому їхня робота не зупиняється: вони стежать за здоров'ям, ненав'язливо телефонують, цікавляться самопочуттям. Види масажу пропонують найрізноманітніші: класичний (з лікувальною метою), оздоровчий для підвищення настрою та працездатності, спортивний, точковий, сегментний, рефлекторний, дитячий, еротичний, лінійний (на рівні циркуляції енергії) тощо.

Про специфіку цієї роботи розповідає масажист Віктор Корогод, котрий працює в Українському благодійницькому фонді з лікування дитячого сколіозу «Технокор-Жан»:

— Моє завдання не просто розім'яти тіло, усунувши біль, напругу, а виявити приховані пригнічені емоції пацієнта, що наче у лещатах тримають кожний м'яз, суглоб тощо. Скажімо, причини викривлення дитячого хребта, сутулості почасти — у батьківському недогляді. Коли б мами й тата це враховували, то було б менше бід. Адже буває, що для повного одужання хворим на сколіоз потрібно не 10, а 200 масажів. У такому разі, безоплатно вчимо батьків самотужки робити масаж своїй дитині.

Насамкінець хотілося б сказати: довіряй, але перевіряй. Перевіряй, чи має той фахівець, якому ви довірилися, ліцензію на заняття медпрактикою, видану Міністерством охорони здоров'я.

Людмила ГРАЧ.

Поїхали!

Вчителі — не «зайці»

Багато вчителів Міжгірського району дістаються до робочих місць, які далеченько від їхнього дому. На це йшла солідна частка з сімейного гаманця, який, поповнюється зі значним запізненням.

Аби якось залатати «діру», вирішено надати педагогам право на безкоштовний проїзд у громадському транспорті. Сьогодні ним користуються 73 вчителі Міжгірщини. Видатки місцевому АТП компенсуватимуться з районного бюджету.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Ланцюгова реакція

КОЛИ черговий відвідувач прийшов до житлово-комунальної контори Херсонського суднобудівного заводу з документом про пільгову плату за квартиру та інші послуги, головний бухгалтер Валентина Горянинова без найменших вагань віддала його у розрахунковий відділ.

Кожного місяця ЖЕК має віддати 51 відсоток страхових нарахувань, що становить 50 тисяч гривень. Тим часом надходження до контори досить скромні через заборгованість квартиронаймачів, несвоєчасне виділення коштів із бюджету для громадян, котрі користуються пільгами.

—Ось наш головний біль, — показує облікові документи Валентина Василівна. — За десять місяців нинішнього року бюджет заборгував нам майже 560 тисяч гривень. Це означає, що виплата субсидій, допомоги незабезпеченим сім'ям, іншим пільговим категоріям клієнтів залишається на папері. А треба ж розрахуватися за воду, електроенергію, газ. Часто нас викликають на наради, де відбуваються неприємні розмови про можливі санкції. Та ми неспроможні розрахуватися через фінансову скруту. Залякування арбітражним судом ситуації не виправить.

Що робити? Настають холодні дні. Люди справедливо вимагають, щоб у квартирах було тепло, гаряча вода, утримувався належний тиск у газовій мережі. Але ці вимоги нічим не підкріплені, бо мешканці квартир не поспішають позбутися боргів. Стратегічний вихід —стабілізація виробництва, зокрема — на суднобудівному заводі. А доки є проблеми з одержанням заробітної плати, керівництво ЖЕКу звернулося до глави адміністрації області Ю. Карасика з пропозицією погасити заборгованість, реструктуризувавши загальнодержавні податки. Тобто було б добре, якби контора не сплачувала сто відсотків податку з доходів громадян, відрахувань у Фонд Чорнобиля і Фонд зайнятості, а також 25 відсотків у Пенсійний фонд. Адміністрація поки що мовчить. А ланцюжок неплатежів тягнеться — і нема йому кінця-краю.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

Медвитверезник: дешево й не сердито

СТОЇТЬ неборака, обнявши дерево, батькується, чіпляється до людей: ти мене поважаєш, ти мене розумієш? Більшість не поважає й не розуміє.

Крім співробітників медичного витверезника при міському управлінні внутрішніх справ. Тут поважають. Бо, хоч і п'яний, а все ж громадянин з правами. Розуміють, бо права ті треба оберігати. І підходять ввічливі сержанти до чергової жертви «зеленого змія», ввічливо і вимогливо пропонують свою допомогу та підтримку.

—Щодоби підбираємо 8—10 чоловік, — посміхається начальник медвитверезника капітан міліції Віктор Куліш. — Від безпритульних — до «крутих» та вищого начальства.

— **Отже, людина похитується, ви її під руці — і в «уазик»?**

—Керуємось спостереженнями за фізичним станом, — відповідає Віктор Данилович.— Похитується, але до перехожих не пристає, то нехай добирається додому. А коли самому вже йти несила, тоді без нас не обійтися.

Прибулого пацієнта спочатку оглядає фельдшер: чи, бува, не забився? Зміряє тиск —і передає сержантам. Ті, мов дитину, роздягають і вкладають у ліжко в спеціальній палаті. Жінкам, щоправда, дозволено залишатися у нічній сорочці. Таким чином, і відправляються «страдники» в «обійми Морфея» не менш ніж на три і не більш ніж на двадцять чотири години. Поки не протверезіють, що залежить від організму.

Не всі, звісно, покірно лягають спати, дехто полюбляє «покачати права». А коли хто з начальників потрапить, то прагне інколи показати свою значимість. Ображає, погрожує, обіцяє погони позривати, з роботи повиганяти, вимагає з'єднати його з керівництвом управління внутрішніх справ міста та області.

—На нас такі погрози не діють, — каже Куліш. —Раз потрапив — відсипайся. А право на телефонний дзвінок ми забезпечуємо. Тільки телефонуємо жінці або батькам. Не хвилюйтеся, мовляв, ваш чоловік у нас.

Для жінок — окрема палата. Колись була ще й окрема для іноземців. Та тепер їх такої пільги позбавили. Перед законами нашої держави всі рівні — і співвітчизники, і зарубіжні гості. Повинні їх виконувати. Та й іноземці останнім часом до медвитверезника не потрапляють. Мабуть, не п'ють, як наші.

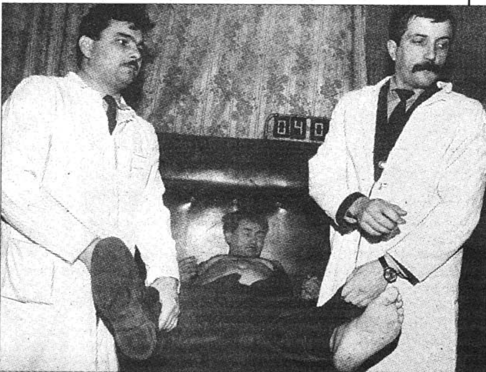
Наші ж пити почали більше, особливо жінки. Потрапляють майже щодня. Запитаєш, де пила, а вона відказує, що в ресторані «Київ», якого давно немає, а взяли її за кілька кілометрів від того місця де колись він був, біля колгоспного ринку.

Плата за надані послуги майже символічна — лише п'ять гривень. У готелі — дорожче. Зваживши на це, міськвиконком «підняв таксу» до 15 гривень. Але й це навряд чи покриє витрати медвитверезника, бо донині 30 відсотків доплачувалось з міського бюджету.

Проблеми, як скрізь. Автомобілів — три. Два «уазики» і списаний з таксопарку та відремонтований самотужки «рафик». Треба було б ще одну машину. І ще одного фельдшера до вже трьох штатних. Платять за електроенергію, тепло, якого майже немає. Тому начальник медвитверезника жартома погрожує: ось нашлю своїх хлопців на вашого начальника —заберуть, привезуть і нехай переночує. Тоді, може, й тепло з'явиться.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Фасон

«Зося» закликає бути елегантними

МЕШКАНЦІ Луцька знають: коли хочеш пошити гарний костюм, сукню, пальто чи іншу модну річ, звертайся у приватне ательє «Зося».

До речі, це єдине ательє в обласному центрі Волині, яке працює. Та ще як! Колектив висококласних майстрів, яким багато років керує чарівна Зося Камінська, щороку для мешканців Луцька організовує виставки моделей жіночого, чоловічого та дитячого одягу. А недавно з фасонами нових моделей одягу «Зосю» запросили до себе сусіди — рівненчани.

Тільки 1996 року в цьому ательє розробили і запустили у виробництво 14 моделей жіночих та чоловічих костюмів, осінньо-зимових пальт, 11 моделей жіночого легкого плаття, 6 — дитячого одягу.

— Ми відмовилися від масового пошиття тих чи тих фасонів костюмів, пальт, — розповідає Зося Олександрівна. — Кожна людина — це індивідуальність, одяг її має бути неповторний. Виконуємо будь-яке замовлення. Хоча живемо сьогодні незаможно, але індивідуальних замовлень у нас збільшилося. Особливо охоче йдуть до нас чоловіки...

А ще в «Зосі» великий вибір трикотажних виробів. І немає особливих труднощів з пряжею, яку завозять з різних регіонів України, Білорусі, Росії. А коли виникла потреба у пошитті хутряних виробів, налагодили власне виробництво. Протягом 1996 року пошили понад 40 хутряних шуб різних моделей. Славиться «Зося» пошиттям шкіряних жіночих та чоловічих курток, які за фасоном та якістю не поступаються закордонним. Тільки вартість — значно менша.

І ще одне. Ательє «Зося» — єдине на Волині, де організовано і працюють курси крою та пошиття верхнього жіночого одягу. Навчаються тут 80 дівчат, які після 11 місяців одержують професію кравчині.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Ще одна облігація

20 тисяч чоловік нетерпляче чекають у Луганську своєї черги на встановлення телефона.

І от з грудня обласне підприємство «Луганськтелеком» почало продаж іменних безпроцентних облігацій, що дають право на позачергове встановлення телефону. Облігації — це своєрідна позика коштів у населення: «Луганськтелеком» гарантує її повернення протягом найближчих 5 років.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Виповнилося 100 років видатному українському композиторові Ярославу Барничу

Незвичайна доля автора «Гуцулки Ксені»

ПЛЕМІННИЦЯ композитора коломиянка Олена Верганoвська вважає, що пісню «Гуцулка Ксеня» Я. Барнич написав у Коломиї в 1932—1933 роках. Але ні вона, ні дружина композитора нічого не пишуть про гімназистку Ксеню Клиновську, якій присвятив цю співанку автор. Про платонічне кохання свого чоловіка до учениці дружина Барнича знала. Слова пісні належать Р. Савицькому, але за шість десятиліть народ так їх переробив, що від первісного тексту не зосталося нічого. Так само народ «вдосконалив» і музику танго «Гуцулка Ксеня».

Життя автора популярних музичних творів було сповнене різноманітних пригод і несподіваних поворотів.

Навчався Я. Барнич у Коломийській гімназії, що її закінчило багато знаменитостей. Уже учнем гімназії він мав великий хист до музики, організував оркестр, диригував ним під час постановки «Наталки Полтавки» І. Котляревського. Очевидно, що юний Барнич не раз пропускав заняття, приходив на уроки з деяких дисциплін непідготовленим. Але до коломийського скрипаля-педагога Шнабеля гімназист бігав охоче і, можливо, сам став би знаменитим музикантом, але почалася перша світова війна. Він, як і більшість гімназистів, добровільно вступає до легіону Українських Січових Стрільців (усусів), зі Стрия переїздить на Закарпаття. Тут і зустрівся з дочкою сільського корчмаря Шарікою, ім'я якої згодом дало назву його оперети. Після короткочасного вишколу Ярослав Барнич бере участь у боях з російськими військами в Карпатах і на Прикарпатті та на Поділлі. В нього починається цинга, він їде на лікування до Львова. У вільний від служби час стрільці грали на сцені українського театру «Бесіда» під управою А. Будзиновського. В театрі не було диригента і січовики загітували Ярослава Барнича стати ним. Так виник Стрілецький театр, який слід вважати першим театром Українського Війська. Тут було поставлено кілька п'єс українських драматургів, оперет та опер.

1921 року у Львові організовується Великий театр, де Ярослав Барнич починає працювати музичним керівником. Режисером драматичного репертуару був О. Загаров, а музичного — Й. Стадник. Саме із Стадником Барничу довелося ставити «Запорожця за Дунаєм», «Катерину», «Жидівку», «Гальку», «Продану наречену», «Відьму», «Циганського барона» та багато інших спектаклів. Талановитий музикант, що пробував свої сили й у композиції, записався на філософський факультет Львівського університету і розпочав студії в Педагогічному музичному інституті при Львівській консерваторії. Тоді ж він одружився з дочкою акторів Рубчаків — Ярославою.

У своїх спогадах Я. Барнич пише, що 1925 року виїхав на навчання до Берліна, де закінчив студії диригентури в професора Вільгельма Гроса. Повернувшись на батьківщину в 1928 році, мріяв із дружиною Ярославою працювати в одному з українських театрів, але вони ледве животіли, тому й вибрав посаду вчителя в семінарії «Рідна школа», в Самборі, де організував також Музичний інститут імені М. Лисенка. 1930 року Ярослав Барнич із сім'єю переїхав до Станіслава, працював учителем музики й співу в семінарії сестер-василіянок та в гімназіях.

У місті, яке нині носить ім'я славного Каменяра, почалися його композиторська творчість і діяльність. Безперечно, що Я. Барнич творив музику й раніше, але то був період початківства. Дружина композитора згадувала: «... Коли я з дітьми повернулась з одних вакацій додому, то Ярослав зробив нам несподіванку: сів біля цитри (фортепіано ми ще не мали, а чоловік прекрасно грав на цитрі) і заграв дві свої композиції до слів професора Романа Савицького —два танго: «Ох, соловію» та «Хлопче, мій хлопче». Ми були захоплені і просто примусили його далі щось таке й легке й мелодійне творити. За короткий час з'явилися такі його твори, як: «О, гарна крале», «Запізно», «Лист» і врешті — славне танго — пісня «Гуцулка Ксеня». У повоєнний час Я. Барнич жив і творив в еміграції, тому музику цієї пісні приписували Р. Савицькому, щоб обминути цензурні заборони.

Найталановитіша оперета Я. Барнича «Гуцулка Ксеня» була написана й поставлена перед другою світовою війною — 1938 року. У вересні 1939 року в Галичину вступила Червона Армія, оперети Я. Барнича не відповідали ідейним вимогам нових ідеологів, зате в Станіславі створювався музично-драматичний театр і Гуцульський ансамбль пісні і танцю. Я. Барнич склав концепцію ансамблю, в якому мали бути хор, танцювальна група й оркестр. Протягом багатьох десятиріч обличчя колективу не змінилося. Тоді, на початку зародження ансамблю, у 1939—1940 роках, треба було найперше набрати співаків і танцюристів. Ярослав Барнич, Михайло Магдій та Іван Менделюк подалися до Космача, Косова й Жаб'я агітувати охочих стати артистами. Відбулося прослуховування. У колективі з'явився знаменитий танцюрист Ярослав Чуперчук із Криворівні, інші танцюристи, співаки, музиканти. Скоро з величезним тріумфом відбувся перший виступ Гуцульського ансамблю пісні і танцю — небаченого раніше колективу. Його прекрасно зустрічали по містах і селах Галичини, хвалила преса. «Гуцули» під керівництвом Я. Барнича двічі їздили на гастролі до Києва, їх дивилися у Москві, Тбілісі, Єревані та інших містах тодішнього Радянського Союзу. Готувалися їхати на нові гастролі, але розпочалася друга світова війна. У сорокові роки Я. Барнич разом із сім'єю пройшов табори для переміщених осіб у Німеччині, звідси переплив Атлантичний океан і опинився в Америці, у штаті Огайо, де викладав гру на скрипці та музично-теоретичні дисципліни у філіях Українського музичного інституту, в Клівленді керував Українським хором імені Т. Шевченка, організував низку вечорів. Я. Барнич виїздить до Канади. Тут він готує концерт хору, що складався з трьохсот співаків, а йому акомпанує організований ним оркестр з вісімдесяти музикантів. Концерт був такий грандіозний, що про Я. Барнича заговорили по всій Канаді та США, а міська управа Вінніпега удостоїла його звання почесного громадянина міста.

Творча спадщина Ярослава Барнича повертається в Україну: львівський театр ім. М. Заньковецької здійснив постановку оперети «Шаріка» і готує «Гуцулку Ксеню». Повернулося на Батьківщину також ім'я побратима Я. Барнича Івана Недільського, автора музики до пісні «Червоні маки». Обидва композитори працювали спільно, разом емігрували до США, де й спочивають вічним сном.

Степан ПУШИК,
лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка.
Івано-Франківськ.

Спорт

Наша Ліля — серед кращих

Абсолютна чемпіонка літніх Олімпійських ігор-96 Лілія Подкопаєва з Донецька увійшла до десятки найкращих спортсменів планети, названих за результатами опитування журналістів і представників спортивних організацій Китаю.

Українська гімнастка опинилася в компанії таких «зірок» світового значення, як американський баскетболіст Майкл Джордан, тенісистка з Німеччини Штефі Граф, російський плавець Олександр Попов, чемпіон світу з боксу серед професіоналів Майк Холліндер та інші.

Такі щорічні опитування провадить з 1984 року газета «Китайський спорт». Варто зазначити, що представники України й раніше входили до кращих. Безумовним улюбленцем китайської публіки можна назвати Сергія Бубку, який двічі — у 1993 та 1995 роках — побував у «зоряній» десятці.

На знімку: краща гімнастка планети — українка Лілія Подкопаєва.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Шахи

Карпов для Каспарова, мов червона ганчірка

Гаррі Каспаров, зігравши у своїй останній партії в Лас-Пальмасі (Іспанія) з індійцем Вішванатаном Анандом внічию чорними, набрав на супертурнірі «Гран-Канарія» 6,5 очка з 10 і переконливо переміг у цих змаганнях. Ананд відстав від нього на очко і був другий. Третє місце поділили росіянин Володимир Крамнік (в останньому турі він зіграв внічию з Анатолієм Карповим) і болгарин Веселин Топалов, який чорними під завісу завдав поразки українському шахматистові Василю Іванчуку. У них по 5 очок. В Іванчука та Карпова — по чотири очки.

—Супертурнір у Лас-Пальмасі за участю провідних гросмейстерів підтвердив, що я продовжую залишатися кращим у світі, — заявив Гаррі Каспаров після завершення змагань.

А цій фразі передувала репліка 33-річного гросмейстера, роздратованого запитанням одного з журналістів, який поцікавився, коли ж відбудеться так званий «об'єднавчий матч двох «К». Порадивши кореспондентові змінити тему, Каспаров сказав: «Я казав тисячу разів, що мова не йде про об'єднавчий матч, бо нема чого об'єднувати. Титул чемпіона світу один. Це — мій титул. Я переміг своїх суперників на різноманітних міжнародних змаганнях. Міжнародна федерація шахів може надавати свій титул кому завгодно. Але єдиний чемпіон світу — це я!»

Спонсор лотереї «ГУ»-97

«Альбідок» у біді не залишить

Фірма «Альбідок» порівняно молода. Як і її президент Йожеф Етвеш — колишній наш колега, військовий кореспондент, учасник афганських подій. Пройшов крізь кулі й вогонь, був поранений. У селищі Вилок, що на Виноградівщині, проживають близько двадцяти ветеранів другої світової війни. Всі вони постійно відчувають піклування молодого бізнесмена: то паливом допоможе на зиму, то продуктів підвезе, то ліків дефіцитних дістане. На нинішні різдвяні свята планує завезти кожному колишньому фронтовикові картоплю.

Дбає Йожеф Етвеш не лише про матеріальне. Він добре знає про потяг літніх людей до духовної «їжі». Але звідкіля її взяти з мізерних пенсій, які, до того ж, виплачують із запізненням? Тому президент «Альбідока» вирішив передплатити всім ветеранам, що мешкають у селищі, улюблену газету —«Голос України». А ще запропонував для передплатників «ГУ» — учасників традиційної лотереї — 10 призів — наручні годинники імпортного виробництва.

Підтримує Йожеф не тільки старих, а й молодь. Він повністю фінансує місцеву футбольну команду, має намір придбати для неї комфортабельний автобус. Крім цього, закупив машину «швидкої допомоги» для селищної лікарні, часто допомагає їй медикаментами. Придбав легковий автомобіль та комп'ютери для правоохоронців. Матеріально підтримує дошкільні дитячі заклади, прикордонників.

Тягнуться до нього люди зі своїми бідами. Причому не лише Виноградівського, а й інших районів. Так, допоміг коштами Берегівському ПТУ, де колись навчався. Активно підтримує здібну творчу молодь, його накладом випущено вже кілька збірок молодих поетів. Обпалений війною, але з незачерствілим серцем, депутат Вилоцької селищної ради Йожеф Етвеш усіляко намагається підтримати земляків.

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

«Світоч»: гуртовні на колесах — шлях до серця

Загальновідомі високі смакові якості продукції кондитерської фірми «Світоч». Та задоволення від десерту стає ще солодшим, коли відчуваєш, що львівські кондитери дбають про найоптимальніші форми обслуговування покупців.

Згадаймо відому українську приказку про господиню, яка вміла готувати, та не вміла подавати. Чи не про вітчизняний сервіс це сказано? Чим привабили до себе, відвернувши від вітчизняної продукції, нашого споживача західні виробники — кондитери, парфумери тощо? Передусім привабливим дизайном, естетичною упаковкою, адже покупець зазвичай не має можливості продегустувати те, що йому пропонують. Він вірить рекламі, етикетці, рекомендаціям і порадам продавця. Для нього має значення і привітна усмішка працівника магазину, і оформлення вітрини, інтер'єру. Значення усіх цих «дрібниць» легко простежити на прикладі колишнього магазину «Золотий півник», що в центрі Львова — біля оперного театру. Він і раніше був популярний — львів'яни вчащали сюди по цукерки і на каву. І все ж перетворення «Золотого півника» на «Світоч» нагадує вихід Попелюшки на бал, свідчить про те, що немає меж вдосконаленню якості продукції і обслуговування споживача.

Завоювання ринку — процес багатовимірний, і чільне місце в ньому посідає фірмова торгівля у всьому розмаїтті її форм. За рік, що минає, до трьох десятків фірмових магазинів «Світоча» додалося ще десять підприємств торгівлі гуртових дистриб'юторів — спеціалізовані кондитерські магазини «Світоч» в Ужгороді і Луганську, Києві і Рівному, Чернівцях і Черкасах, на батьківщині Кобзаря — в Корсунь-Шевченківському.

Високоефективними і популярними стали так звані «гуртовні на колесах», які розвозять кондитерські вироби у магазини, торгові точки Львова і всіх райцентрів області. Така форма співпраці —мобільна, оперативна, взаємовигідна. В інших областях її запроваджують дистриб'ютори «Світоча». На «Світочі» приділяють велику увагу механізму просування товару, отож фірма чекає на пропозиції від підприємців, торговельних закладів. Сьогодні домовляємося, а завтра «гуртовня на колесах» з кондвиробами, а нерідко і з відповідним рекламним устаткуванням — біля вашого порогу. Транспортні витрати — за рахунок «Світоча». Чекаємо пропозицій звідусіль!

Нещодавно служби маркетингу і фірмової торгівлі на «Світочі» об'єднали в одну структуру. Вивчення і аналіз ринку, що їх здійснюватимуть маркетологи, активно впливатимуть на виробництво, дизайн, форми упаковки, які максимально відповідали б смакам і запитам споживача. Наприклад, популярні цукерки «Сузір'я» (смажений арахіс з медовою карамеллю в шоколаді) випускають у трьох видах упаковки різного дизайну і ваги. Відповідно і ціна різна. Наприклад, три цукерки в міні-корексі коштують близько гривні. Лише покупці, думку яких має вивчити маркетинг, визначать, скільки і в якій розфасовці вироблятиь.

— Широко розвиватимемо систему дрібноформованої продукції, щоб була доступна і малозабезпеченим категоріям населення, — каже директор з маркетингу фірми «Світоч» Володимир Викалюк. — Вивчатимемо попит і орієнтуватимемося на споживача. Хочемо створити певний стильовий напрям «Світоча», бо нас, на жаль, почали копіювати інші кондитерські фабрики, які виробляють не таку смачну продукцію, і це дискредитує фірму перед споживачем. Саме на догоду споживачеві останніми роками «Світоч» приділяє велику увагу зовнішньому оформленню шоколаду і шоколадних виробів. Дорога продукція має належно виглядати. Серед новинок у дизайні — шоколадні набори «Усі ми прагнемо любові» з кількома сортами цукерок. Цього хотіли покупці. «Світоч» часто виконує замовлення служби Президента, Кабінету міністрів, Міністерства закордонних справ, інших відомств. Оскільки «солодке задоволення» виконує й презентаційні функції, працює на імідж держави, продукція потребує відповідного дизайну. Поки що ми послуговуємося італійським і польським упакуванням, у дизайні домінують квіти. Та ми залюбки розглянули б і прийняли пропозиції українських дизайнерів, поліграфістів на такі загальні теми оформлення шоколадних виробів, як-от: «Україна», «Карпати», «Львів». Змінюватимемо також і оформлення шоколаду. Надалі і драже, і печиво від «Світоча» продаватимемо лише в упаковці. Розважування цієї продукції в магазинах — то вже вчорашній день: здешевленню це не сприяє, а про гігієну і сумлінність продавців годі й казати.

Йдемо назустріч торгівлі: самі розвозимо продукцію, відпускаємо її в кредит та водночас зобов'язуємо партнерів до обмеженої націнки, яка б не дискредитувала фірму.

Отже, «Усі ми прагнемо любові» — то не лише рядки популярної пісні, що стали назвою набору смачних цукерок, а й своєрідне гасло фірми «Світоч». І нехай зігріє усіх вас промінчик цієї любові у новому році. Світочани бажають своїм прихильникам щастя і добра!

Солодку продукцію фірми за цінами виробника ви можете придбати в усіх областях України.

Контактні телефони: (0322) 27-14-97, 62-42-82; телефакс 27-14-99.

Адреса: Львів, вул. Городоцька, 226.

«Портфель» директора (ринок без ініціативи неможливий)

Три роки тому на нараді керівників підприємств у міськвиконкомі голова правління Охтирського АТ «Нафтопроммаш» М. Казбан заявив, що має у своєму «портфелі» чимало конструкторських розробок. Присутні це сприйняли по-різному. Та минуло небагато часу, і всі в Охтирці пересвідчились, що слова про «портфель» мали під собою реальну основу.

Один із відвідувачів міжнародної спеціалізованої виставки «Телекомунікація-96» у Національному виставковому центрі в Києві, коли побачив у павільйоні експозицію охтирчан, здивовано зауважив, що без них, мабуть, жодна виставка не обходиться. Так воно практично і є, бо з початку року колектив став учасником 10 виставок. Нещодавно повернулись з виставок «Фермерство-Продмаш-96» та «Будукраїна-96», де експонати з Охтирки привернули до себе увагу.

Якщо повсюдно скаржились на те, що постачальники чи покупці опинилися за кордоном і внаслідок цього виникли проблеми, то в АТ «Нафтопроммаш» більшість цехів, як і раніше, зорієнтована не тільки на український ринок, але й на ринки СНД.

Через те, що на продукцію засобів зв'язку, яка до 1992 р. була основною на колишньому ВО «Промзв'язок», зменшився попит, почали освоювати випуск переробного, харчового та будівельного обладнання для малих підприємств різних форм власності: міні-м'ясокомбінатів, міні-пекарень, а також бетонозмішувачів тощо. Не забули й про товари народного споживання.

Та найбільший економічний ефект одержали від реалізації машин і механізмів для нафтових і газових родовищ. Виробляти їх почали не випадково, адже Охтирка розташована в найбагатшому нафтоносному регіоні України.

Так було зроблено перший крок. В успіху були зацікавлені і заводчани, і нафтовики, а виграла загалом економіка України. Таке устаткування раніше доводилось завозити здалеку, навіть з-за кордону, що за умов економічної кризи ускладнило становище з постачанням. До того ж, як показала практика, наша продукція за якістю не поступається аналогічним зразкам з Росії та Румунії.

Звичайно, цей прорив було здійснено з неабиякою напругою, за далеко не сприятливих умов радикальних економічних змін, коли економічні негаразди боляче вдарили по промисловим підприємствам держсектора.

Слід зазначити, що успіхи підприємства, його стабільна робота, попри всі кризові явища перехідного періоду, значною мірою були досягнуті завдяки розумному керівництву, підбору команди. В цьому заводчанам пощастило. В 1985 році підприємство очолив Микола Олексійович Казбан, кандидат економічних наук, фахівець високого рівня. Ініціатива і рішучість Миколи Олексійовича, повага до нього колективу, глибоке розуміння ним вимог ринкової економіки та всебічно виважений аналіз економічних чинників стали запорукою прийняття обгрунтованих рішень. «Потрібно було створити обладнання, —ділиться Микола Олексійович, — яке мало б сертифікат якості на рівні з кращими зразками провідних закордонних фірм. Тому в наші розробки ми одразу заклали гарантії надійності і конкурентоспроможності. Ця концепція має вирішальне значення в становленні підприємства як виробника такого обладнання. Маємо пропозиції до співробітництва, наприклад, від АТ »Чорноморнафтогаз», АТ «Укргазпром», АТ «Укрнафта». Є намір взяти участь у реалізації «Міжгалузевої науково-технічної програми з організації виготовлення бурового, нафтопереробного устаткування та техніки для будівництва нафтогазопроводів до 2010 року». Виграємо ми — виграє і наша держава».

Поки що обладнання для нафтової та газової промисловості становить лише третину всього обсягу виробництва в АТ «Нафтопроммаш», але за ним —майбутнє. За короткий термін освоєно випуск станків-качалок для видобутку нафти трьох найменувань. Причому СК-12 донедавна доводилось купувати за кордоном. Макет такого станка голова правління акціонерного товариства М. Казбан вручив віце-прем'єр-міністру України В. Пинзенику під час його зустрічі з нафтовиками Охтирщини в червні 1996 року.

Крім цього, «Нафтопроммаш» виготовляє для галузі ще понад 10 найменувань машин і агрегатів. Найбільш складний — трубопровідний автоматизований підігрівач для підігріву нафти, газу, води в системах збору. Його освоєння — це прорив у нові технології.

Продукцію охтирчан добре знають і в Сургуті, Тюмені, Казахстані. Працівники спеціального проектно-конструкторського бюро запропонували до впровадження ще 22 вироби. Конструктори й нині в пошуку — їх часто можна побачити в цеху, на полігоні, на буровій, у фермерському господарстві тощо. Нові зразки постійно удосконалюються. Цьому сприяє й участь у виставках, що дозволяє враховувати не лише попит, а й знаходити «вузькі» місця машин.

На підприємстві розуміють, що сподіватись можна лише на власні резерви, які АТ «Нафтопроммаш» має.

У зв'язку з наближенням 50-річного ювілею Миколи Олексійовича Казбана редакція приєднується до поздоровлень ювілярові і бажає успіхів, здоров'я, щастя.

«Джентльмен» із «Білою трояндою»

Понад сімдесят років одна з найстаріших в Україні Львівська парфумерно-косметична фабрика зберігає вірність традиціям, поєднуючи їх із свіжими пахощами новизни.

Певна річ, існує мода на запахи, як на одяг чи макіяж. Але коли улюблений запах стає часточкою твого єства, йому вже не зраджуєш. Скажімо, наші мами залишаються вірними знаменитим «Білим трояндам» львівського виробництва. Дарма, що прилавки магазинів переповнені чужинецькою продукцією, від котрої очі розбігаються. Та чи варто перетворювати своє обличчя на «полігон» для імпортної косметичної продукції. Як найвище досягнення рекламують нині натуральні компоненти зарубіжних кремів, тобто те, що завжди було і є основою вітчизняної парфумерно-косметичної галузі. Нам би ще досягти вищого рівня в дизайні та рекламі власної продукції. Саме над цим працює нині відділ маркетингу Львівської парфумерно-косметичної фабрики, очолюваний Наталею Матюшиною. Разом із головним парфумером підприємства Аллою Білоусовою вона надала мені можливість «продегустувати» новинки. Парфуми вищого гатунку «Кольє», розроблені спільно з французькими спеціалістами, — то запах вишуканих, елітарних імпрез. З такими парфумами не соромно буде опинитися поряд з дружиною посла чи іншою високопоставленою зарубіжною гостею. А надто — коли ваш партнер скористається одеколоном «Джентльмен».

— Ми одержуємо сировину від відомої французької фірми «Флоресанс», — розповідає Алла Білоусова. —А композиція — це плід настрою, смаку. Зарубіжні парфумери дають високу оцінку нашим виробам.

— Ми працюємо на споживача з вишуканим смаком і... скромним гаманцем, — додає Наталка Матюшина. — Ціну на елітарні парфуми «Кольє», що нині коштують п'ять гривень, можна було б підняти, й тоді для певної категорії покупців вони виглядали б навіть привабливіше, але ми орієнтуємося на масового споживача і хочемо, щоб львів'яни не купували дешеві підробки, котрі продають на базарах.

Цікаво, що особливості регіону, де виробляють парфуми, також впливають на стильові напрями. У ризьких парфумах можна відчути подих морського вітру, у миколаївських виробах — букет степу і моря. А Львів, що завжди синтезував культуру Сходу і Заходу, трансформує миттєвості, наближаючи їх до категорії вічності, цілеспрямовано торує стежку до свого споживача і в такий спосіб успішно завойовує його.

Годі придумати кращий дарунок для жінки, аніж комплект «Чорна перлина» (парфуми, дезодорант, крем і лак для волосся). Коли взяти до уваги, що жінка дуже часто вживає все це водночас, гармонійний букет запахів для неї забезпечено. А це дуже важливо.

Продукція фабрики різнопрофільна — близько 60 найменувань, висока ефективність і популярність якої зумовлені тим, що львівські спеціалісти використовують не лише екологічну чисту, натуральну, а й лікувальну сировину.

... Ви готуєтеся до Нового року, Різдва? Розмірковуєте над сюрпризами під ялинку? Нема проблем! Пані обере «Джентльмен», а джентльмен, взявши до уваги «Нюанс», врешті придбає «Кольє», освіживть після гоління своє обличчя гелем — «Ажур»!

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

І в далекій Манітобі читають українською

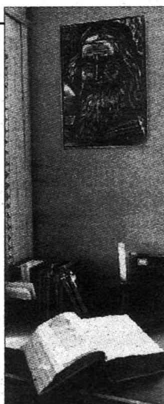
КОЖНОГО, *кому пощастить побувати в Канаді, цікавлять українські книжкові колекції, рукописні матеріали тощо.*

Велике враження справила на мене слов'янська книжкова колекція університету Манітоби у Вінніпезі, до створення якої багато зусиль доклав і докладає Юрій Мухін. Він з гордістю показував українські, російські, польські, чеські та інші видання, серед яких багато виданих в Радянській Україні, знайомив з рідкісними першодруками, періодичними виданнями, стародруками, прижиттєвими публікаціями творів українських письменників-класиків, окремими автографами тощо.

Загалом слов'янська колекція бібліотеки налічує 54000 одиниць.

Окремо хочеться згадати про раритетні та рукописні матеріали бібліотеки. В колекції є твори періоду Київської Русі, публікації 16—18 століть, прижиттєві видання А. Міцкевича, Т. Шевченка, альманах «Русалка Дністровая» (1837), твори М. Гатцука, Я. Головацького, О. Маковея та ін. Значну цінність являє собою великий рукописний збірник (548 стор.) «Городище Ротіапу» з Волині, що охоплює записи 1481—1737 рр. Зберігаються тут і окремі автографи письменників — І. Франка «Зоні Юзичинській», О. Маковея (оповідання «Нещасна пригода»), Б. Лепкого («Два голоси») та ін. У двотомному зібранні творів Б. Лепкого, що з'явилося на початку двадцятих років у Лейпцигу, вони йдуть під назвами «Голос зневіри» і «Голос надії».

Керівник слов'янської колекції бібліотеки радо передав мені ксерокопії віршів І. Франка та Б. Лепкого. Колекція дає змогу науковцям і студентам працювати над вивченням слов'янських літератур, зокрема української, вона постійно поповнюється новими виданнями, ведуться пошуки рідкісних публікацій.

Коли говорити про ксерокопії інших рукописних матеріалів, що стосуються української літератури, то в наше розпорядження доктор М. Марущак передав відбиток статті Б. Лепкого про Шевченка (незавершена), диригент хору ім. Кошиця з Вінніпега Климків — відбитки недрукованих листів письменника Спиридона Черкасенка до О. Кошиця, історик Марко Антонович поділився ксерокопією автографа перекладу вірша Горація, здійсненого М. Зеровим «Друге уже покоління в війні горощанській конає». Для збереження і використання в друкові передано мені листи й деякі ранні вірші революційного поета Я. Кондри.

З прикрістю доводиться констатувати, що рукописні матеріали з історії української літератури —дожовтневої і радянської — мало нам відомі, що ми нічого не робимо, щоб бодай основніші з них мати у ксерокопіях, використовувати у своїх працях, публікаціях класичної спадщини. Тут потрібні концентровані зусилля наукових установ, таких, як Національна академія наук України, Спілки письменників України, Міністерства культури та мистецтв і громадсько-культурних організацій (товариство «Україна», «Український культурний фонд» та ін.). Настав час допомогти нашим друзям за кордоном.

Федір ПОГРЕБЕННИК.

Таланти

Дивосвіт васильківської кераміки

«Святкова пісня у глині» — так глядачі й мистецтвознавці відгукнулися про чудові керамічні вироби, створені відомим художником, заслуженим діячем мистецтв України Михайлом Денисенком.

Могутня й чарівна пластика глини, її необмежені художні можливості створювати красу, урізноманітнюючи форми керамічних виробів — від побутового посуду до довершених скульптур — визначили мистецький шлях талановитого майстра. Михайло Денисенко, який відродив традиції старовинної васильківської кераміки, тривалий час був художнім керівником заводу, де вона створюється, відомий у широких колах. На виставці його мистецтво представлено керамічними пластами з портретом Тараса Шевченка і композиціями за мотивами творів Кобзаря, витонченими тарілями, скульптурними композиціями, святковими й мальовничими наборами посуду. Всі вони створені в традиціях васильківської кераміки, яка здобула світову славу.

Справу відомого майстра продовжує на рідному підприємстві династія Денисенків — його син, невістка, онук, твори яких також здобули визнання на престижних виставках.

Артемівка - село вітряків

Відтворити в стародавньому селі Артемівка Печенізького району Харківської області куточок минулого Олександру Коваленку допомогло захоплення історією мірошницької справи.

У вільний час Олександр Васильович, електрозварювальник колективного сільгосппідприємства «Артемівка», спорудив поблизу свого подвір'я два діючих вітряки — козловий і шатровий. Такі служили дідам і прадідам нинішніх мешканців села.

Вітряні двигуни, що дають рух жорнам для розмелювання зерна, Олександр зробив з дерева. Дерев'яні також вали, шестерні, які передають обертання жерновому посаду. Так електрозварювальник став за сумісництвом мірошником.

Вітряк для Олександра Коваленка — не просто млин. Це ніби духовний зв'язок з історією, культурою, традиціями краю. Захоплюється він і астрономією. Спостереження веде разом із сином — старшокласником Сергієм. Зрозуміло, телескоп виготовив сам. Як і трактор, що став незамінним помічником у домашньому господарстві, і підвісну канатну дорогу для транспортування найрізноманітніших вантажів у власному підсобному господарстві. Щодо вітродвигуна, то незабаром йому буде знайдено ще одне застосування: даватиме рух водопідйомнику для зрошування городів земляків у заплаві річки Гнилиця.

А у нас

Гра в кораблики на хвилях Світового океану

Американська бурова фірма «Фалкон» купує 160-метровий корпус українського «кораблика», спроектованого як досліджувач дна Світового океану. «Тато» кораблика — «Чорноморсуднопроект», «мама» — Херсонський суднобудівний завод. Однак з'явитися на світ у рідному колі дитинці не судилося — виникли проблеми з фінансуванням, і роботи було зупинено. Тим часом корабель обіцяв унікальні характеристики: він міг працювати у районах Світового океану з товщею води до шести кілометрів і бурити дно на глибину до півтора кілометра!

Новий власник дав кораблю неукраїнське ім'я «Перегрін-іжа» і розраховує на його допомогу у справі глибоководного буріння з метою пошуку нафти та газу. Добудову провадитиме одна з верфей Західної Європи. До Херсона вже прибув норвезький буксир. Караван готовий до плавання. Щоправда, сталася затримка із оплатою контракту. Як тільки гроші буде перераховано, незвичайний рейс стартує. Це другий випадок продажу недобудованого корабля для добудови. Зазвичай їх продають на брухт. Побратим «Перегрін-іжа» авіаносець «Варяг», який дістався Чорноморському суднобудівному заводу у спадок від радянських часів, поки що чекає на покупця. Його технічна готовність — дві третини, повідомляє Укрінформ.

Мал. Володимира ШЕНГУРА.

Запитуєте — відповідаємо

Я змінив місце проживання, переїхавши з вулиці на вулицю, і вже три місяці прошу, щоб мені залишили мій абонентський номер телефону. До того ж, я ветеран війни, а з мене вимагають купити 80 метрів кабелю і заплатити 100 гривень за встановлення телефону.

Петро КУТЬКО,

Дрогобич.

За правилами користування міським і сільським телефонним зв'язком п. 2.17, абонент, за наявності технічної можливості, має право перенести телефон індивідуального користування в межах дії однієї АТС, спарений телефон — в межах одного під'їзду.

За ч. 3 п. 2.19, якщо телефон було встановлено на пільгових умовах, переважне право на телефон залишається за пільговиком.

П. 5.3. встановлено, що перестановку телефонів здійснюють за передбачену тарифами плату незалежно від обсягів виконаних робіт і кількості необхідного матеріалу, якщо довжина абонентського вводу не перевищує встановлені норми.

Якщо довжина лінії перевищує встановлені норми або для встановлення телефону необхідно виконати певні обсяги додаткових робіт, то абонент, крім сум, передбачених тарифами за установку, повинен оплатити вартість додаткових робіт і матеріалів на умовах, погоджених із підприємством зв'язку чи іншою підрядною організацією.

За п. 4.2., якщо абонент оплатив повну вартість будівництва одного номера АТС, то йому надаються додаткові права: передати телефон підприємству зв'язку для позачергового його встановлення за новою адресою.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Дива сімейні

(гумореска)

Президент процвітаючої фірми «Золоте дно» Вітольд Свистун звернувся за порадою до спеціаліста-психолога з сімейних стосунків.

—Моя третя дружина, тобто Лариса, молода красуня, — почав Свистун, дещо хвилюючись, —останнім часом поводить себе якось дивно...

—Як саме? — перепитав психолог.

—Повсякчас щось ретельно записує в блокноті і від мене ховає... Я вважав, що то вона веде свій щоденник... А оце недавно глянув через плече, а там якісь нотатки з розрахунками, і моя фірма фігурує... Для чого це їй? Адже «Золоте дно» і так процвітає! Мене бентежить, що у моєї Лариски, як то кажуть, поїхав дах... Чи не так, пане професоре?

—Не думаю, — прокрутив головою психолог. Трохи повагавшися, він спитав:

— А чи не подавала ваша дружина позову на розлучення з вами?

—Що ви, пане професоре!.. Цього не може бути!.. Адже я регулярно даю їй великі суми грошей на купівлю всяких там жіночих речей та прикрас... Вона знає, що я її без тями кохаю!.. Щоправда, через нескінченні відрядження у справах фірми не дуже часто ночую вдома...

—Отож, добродію, — впевнено мовив професор, —найближчим часом чекайте позову на розлучення і готуйтеся до ще гіршого...

—Якого такого «гіршого»?! — спалахнув бізнесмен.

—До розподілу між вами прибутків «Золотого дна»!..

Олександр ГАМАНІН.

Київ.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228850.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311247.